Edini slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za vse leto . . . $3.00
Ima 10.000 naročnikov:

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 305. — ŠTEV. 305. NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 29, 1915. — SREDA, 29. DECEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

Situacija na Balkanu.

BOLGARI SO ZAVZELI MESTO ELBASAN Z NASKOKOM. — AVSTRIJSKE ČETE SO PREKORAČILE REKO TARO. — RUSIJA IN RUMUNSKA. — GRŠKA SE VEDNO BOLJ NAGIBA NA STRAN NEMCEV IN BOLGAROV. — OTVORITEV BOLGARSKEGA SOBRANJA. — BOJI PRI DARDANELAH.

Pariz, Francija, 28. decembra. — Bolgarom se je posrečilo zavzeti z naskokom albansko mesto Elbasan, ki je odaljeno samo trideset milj od Jadranskega morja. Neki dopisnik poroča tukajšnjemu časopisu 'Tempsu' da so branili mesto srbski begunci, ker se pa niso mogli ustavljati veliki premoči, so se umaknili proti Draču. Bolgari bodo lahko že v enem ali dveh dneh na obali Jadranskega morja, če jim ne bodo delali kakih ovir Italjani, ki so se izkrcali v Avloni.

London, Anglija, 28. decembra. — Neka tukajšnja brzojavna agentura je dobila iz Cetinja sledeče poročilo

Avstrijske čete, ki operirajo v severnem delu Črnegore, so prekoračile reko Taro. Kakor kaže, ne bo armada generala Koevessa v Črnogori veliko opravila, ker se mora boriti z silnimi težkočami.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Sem je dospela iz Sofije sledeča brzojavka:

Grška vlada je potom svojega poslanika v Sofiji naznanila bolgarski vladi, da nima ničesar proti temu, če Bolgari prekoračijo grško ozemlje in napadejo zaveznike. To naj bi se seveda zgodilo le v slučaju, če bi bilo neobhodno potrebno. Bolgarski min. predsednik se mu je za to izjavo presrčno zahvalil in pripomnil: Če bomo morali prekoračiti vaše meje, se bomo napram vam vedno vedli kot najboljši prijatelji. Ako preženemo zaveznike iz vaše dežele, ne bo to le nam, pač pa tudi vam v veliko korist..

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Iz Sofije, glavnega mesta Bolgarske, poročajo, da so se včeraj sestali člani sobranja in da se je otvoritvena seja že vršila.

London, Anglija, 28. decembra. — Reuterjev dopisnik poroča sledeče: Na balkanskem bojišču se ni zadnje dni ničesar posebnega pripetilo. Vesti, da se pripravljata Bolgarska in Nemčija na novo ofenzivo, so neutemeljene.

Petrograd, Rusija, 28. decembra. — V Črnem morju so napadli naši torpedni čolni dve turški jadrnici in jih potopili. Naša križarka "Gromki" je dospela v neposredno bližino bolgarske obale in začela obstreljevati neko pristanišče. Križarka se je umaknila, ko so stopile obrežne baterije v akcijo.

London, Anglija, 28. decembra. — Tukajšnje prebivalstvo je silno radovedno, kaj se bo zgodilo v Mezopotamiji. Turki so pri Kut-el-Amari popolnoma obkolili armado generala Townshenda, ki šteje najmanj 30.000 vojakov.

Iz južnega dela prihajajo sicer Angležem posamezni oddelki na pomoč, ki pa najbrže ne bodo veliko opravili; vprašanje je tudi, če bodo pravočasno prišli.

Rim, Italija, 28. decembra. — Neka brezžična brzojavka naznanja, da je poslal ruski car v Bukarešt svojega posebnega odposlanca in mu naročil, da naj pove rumunskemu kralju sledeče: Rumunska se mora takoj pridružiti zaveznikom; Rumunska mora dovoliti ruski armadi pro dreti v Bolgarsko; vlada mora takoj napovedati Avstriji in Bolgarski vojno.

Kolikor je resnice na tem, in če se bo Rumunska uklonila ali ne, se dosedaj še ni dalo dognati.

Rusi bodo napadli.

Rim, Italija, 28. decembra. — 'Corrieru della Sera" je sporočil njegov dopisnik, da se pripravljajo Rusi na velike vojne operacije. Bolgari so začeli sedaj koncentrirati v severnem delu svoje čete, ker se boje, da bi Rusi ne vdrli skozi Rumunsko.

V Ruščuku je koncentriranih 50.000 bolgarskih vojakov, ki so izborno preskrbljeni z vojnim materialom in drugimi potrebščinami. Vojaki so napravili dosedaj že dvanajst vrst strelnih jarkov in jih zavarovali z močnimi žičnatimi ograjami.

170.000 zaveznikov v Solunu.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Neki tukajšnji časopis je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da se je izkrcalo v Solunu vsega skupaj 310 tisoč mož, med katerimi je bilo samo 90.000 Angležev. Pri ekspediciji v južno Srbijo so izgubili 13.000 vojakov, 27.000 se jih se pa moralo vrniti v domovino, ker so bili bolni.

Kralj Konstantin.

Pariz, Francija, 28. decembra. — Šef francoskega generalnega štaba je bil v soboto pri grškem kralju v avdienci. Kralj je baje sedaj prepričan, da Avstrija in Nemčija ne bosta zmagali, ampak bo zmaga edinole na zavezniški strani.

Grška bo odločila.

Dunaj, Avstrija, 28. decembra. — Zaduje dni se ni Balkanu ničesar posebnega pripetilo. Zaenkrat je vse odvisno od stališča grške vlade. Če ne bo imela Grška ničesar proti temu, da bodo zavezniki še nadalje v Solunu, ne bodo avstrijske in bolgarske čete več stopile v akcijo. V nasprotnem slučaju bi pa Avstrijci, Nemci in Bolgari navalili na Solun in poskušali pregnati zaveznike.

35 milijonov mark.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — "Reichpost" poroča, da je dobivala Srbija od začetka vojne pa dosedaj od Francije mesečno 35.000.000 frankov. Del te svote se je uporabilo tudi za Črnogorce.

Položaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da je položaj na Balkanu neizpremenjen.

Nemški podmorski čolni.

Rim, Italija, 28. decembra. — V bolgarsko pristanišče Varno je dospelo pet nemških podmorskih čolnov. — Pluli so po Donavi od Regensburga do Ruščuka.

Sin nemškega cesarja v Bitolju.

Pariz, Francija, 28. decembra. — Havasova agentura je dobila sledečo brzojavko:

V Bitolju se nahaja bolgarski kralj Ferdinand, bolgarski prestolonaslednik Boris in neki nemški princ (najbrže sin nemškega cesarja.)

Thomas M. Osborne.

Znani jetniški oskrbnik Osborne v newyorški jetnišnici Sing Sing, obtožen od nasprotnikov.

Včeraj je bil obtožen znani oskrbnik jetnišnice v Sing Sing Osborne, in sicer ga obtožuje ena obtožnica krivoprisežništva, druga pa slabega vodstva. Tudi proti njegovemu osebnemu značaju je naperjenih nekaj točk obtožnice

John B. Riley, ki je nadzornik jetnišnic, je rekel, da bo odstranil Osborna kot oskrbnika v Sing Sing, ker ne bi bilo prav, da bi bil na takem mestu človek, proti komur je naperjena obtožnica.

Ko so opozorili na to newyorškega guvernerja Whitmana, je rekel ,da sprva ni hotel verjeti govoricam proti značaju oskrbnika Osborna in da ima jetniški nadzornik po zakonu popolno pravico in polnomočje v tem oziru.

Thomas M. Osborne govori o preiskavah, ki so se vršile glede njega kot o zaroti in ne preiskavi. Pravi da se je zameril nekaterim korumpiranim političnim voditeljem, ker je vodil jetnišnico vestno in ki je pod njegovim vodstvom taki nepošteni ljudje niso mogli zlorabljati v svoje zasebne nepoštene namene. Povedal je tudi, da si je nakopal sovraštvo nekaterih jetnikov, ki so uživali poprej posebne in nezasluženе prednosti pred ostalimi.

Rekel je, da zato, ker ni hotel delati nepošteno, si je nakopal sovraštvo teh ljudi in zato ni obtožen s tem le on, temveč tudi vsi drugi, ki so v svojih uradih ostali pošteni. Zato ta boj, ki ga bo bojeval, ni samo njegov boj, temveč boj vsakega poštenega državljana v državi New York, ki mu je mar pravice.

Japonski parniki ne bodo več vozili skoz Sueški prekop.

Tokio, Japonska, 28. decembra. — Ker se od dne do dne veča nevarnost, ki grozi parnikom, ki vozijo skoz Sueški prekop in po Sredozemskem morju, je sklenila japonska poštna parniška družba, ki ima pod svojim nadzorstvom večino japonskih parnikov, da bo opustila običajno pot skoz Sueški prekop ter vozila krog Rta dobre nade iz Colombo na Ceylonu. Potovanje se bo podaljšalo s tem za dva telna. Isto pot bodo napravljali tudi drugi parniki, ki vozijo iz Evrope na daljni vzhod.

Boji v Perziji.

Carigrad, Turčija, 28. decembra. — Danes je bilo sledeče uradno sporočeno:

V Kavkazu so pognale naše patrulje v beg močne sovražniške oddelke.

Petrograd, Rusija, 28. decembra. — Ruski generalni štab poroča: V Kavkazu so zasedle naše čete zapadno od Hamadana mesto Asadabo. V bojih pri Vasi Kabakterim smo premagali močne sovražniške oddelke in zaplenili precejšnjo množino vojnega materiala. Pri tej priliki smo vjeli tudi 71 vojakov.

Senuzijci.

London, Anglija, 28. decembra. — Nocoj je dospela iz Kaire brzojavka, da je vdrlo v Egipet 3000 Senuzijcev. Angleški vojaki so jih v oazi Sinah razkropili in jih pognali v beg. Na bojišču je obležalo 200 mrtvih ter dvakrat toliko ranjencev.

Italija bo poslala v Tripolitanijo veliko množino vojaštva, katerega naloga bo zadrževati Senuzijce.

Artilerijski boji.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Pri Sedd-elBahru je obstreljevala sovražna artilerija turško levo krilo. Turška artilerija je tako izborno odgovarjala, da so morale sovražne baterije kmalo utihniti. Pred Suvlo se je zopet pojavilo nekaj transportnih ladij, ki so hotele vkrcati angleške vojake. Vsled našega neprestanega obstreljevanja si niso upale približati se bregu.

Položaj v Carigradu.

London, Anglija, 28. decembra. — Neki tukajšnji list je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da se vrše po glavnem mestu Turčije velike demonstracije, pri katerih zahteva ljudstvo od vlade, da mora takoj skleniti mir. Če se to ne bo v najkrajšem času zgodilo, se je bati resnih nemirov.

Odgovor na noto.

Odgovor na drugo ameriško noto glede "Ancone" bo dospel v teku 48 ur. — Penfieldov odgovor je precej površen. — Razsodbena pogodba.

Washington, D. C., 28. decembra. — Vlada Združenih držav bo dobila v teku oseminštirideset ur odgovor na drugo noto glede potopa parnika "Ancone".

Ameriški poslanik na Dunaju, Penfield, je sporočil danes državnemu departementu, da bo imel odgovor že danes v svojih rokah.

Ker je brzojavni promet prekinjen, oziroma zelo oviran, bo besedilo note dospelo šele tekom dveh dni v Združene države.

Čeravno je Penfieldovo poročilo precej pomanjkljivo in nejasno, so tukajšnji vladini krogi prepričani, da odgovor ne bo zadovoljiv. Avstrija ne bo hotela plačati odškodnine družinam onih ameriških državljanov, ki so se ponesrečili pri potopu "Ancone" in najbrže ne bo hotela kaznovati kapitana podmorskega čolna.

Avstrija bo predlagala, da naj se vse diference predlože haagškemu tribunalu.

Razsodbena pogodba med Združenimi državami in Avstrijo je bila sklenjena leta 1909, leta 1914. je bila pa obnovljena.

Po sprejemu odgovora bo predsednik Wilson odločil kakšno stališče bodo v bodoče zavzele Združene države napram Avstriji.

Zaplenjena pošta.

Nemci zatrjujejo, da sta bila ustavljena dva parnika, s katerih je bila vzeta pošta.

Berlin, Nemčija, 8. dcembra. — V nekem poročilu iz Rotterdama zatrjujejo, da so zaplenili Angleži pošto z dveh parnikov, ki so bili na potu iz Amerike v Nizozemsko. Dalje zatrjujejo, da so vzeli Angleži tudi vso južnoameriško pošto, ki je bila na potu na Nizozemsko.

Washington, D. C., 28. dec. — Tukajšnji krogi so mnenja, da nameravajo zapleniti zavezniki ali pa pregledati vso pošto med Zdr. državami in evropskimi nevtralnimi deželami in ki je baje namenjena v Nemčijo. Do sedaj se je tikalo tako postopanje le paketne pošte, od zdaj naprej pa se bo tudi pisem.

V opravičenje navajajo zavezniki, da je to potrebno iz vojaških ozirov in da s tem ne prekršijo določb Haaške konvencije, ker jih Turčija, nemška zaveznica ni podpisala. Vsled teka so tudi druge vojujoče države opravičene do takega postopanja. Poleg tega tudi določa nek člen Haaške konvencije, da se te določbe nedotakljivosti pošte ne tičejo pošte, ki je namenjena v blokirana pristanišča. —

Omejitev porabe moke na Ogrskem.

Amsterdam, Nizozemska, 28. decembra. — Iz Budimpešte poročajo, da je objavil uradni list vladno odredbo, ki določa dnevno uporabo rži, pšenice in ječmena na 240 gramov za splošno ljudstvo, in 300 gramov na dan za one, ki so zaposleni pri zelo težkih delih.

Vest iz Italije.

— V Rimu so zaprli trgovca Piperno, ker je poneveril velike svote pri dobavah za armado.

Odhod atašeja.

Odpoklicani nemški atašej Boy-Ed je rekel pred odhodom, da Nemci ne dovolijo žalitev diplomatov.

Stotnik Karl Boy-Ed, ki se je včeraj vrnil v Berlin na zahtevo predsednika Združenih držav, je izdal dolgo izjavo, predno je šel na parnik "Rotterdam", ki ga bo vozil nazaj v njegovo domovino. V tej izjavi, ki je bila spisana na stroji in ki jo je v mnogih iztisih razdelil med časnikarje, ki so ga čakali na pomolu, je zatrjeval, da so nedolžni, on, stotnik pl. Papen in nemška vlada in da je vsega kriva le prevelika svoboda, ki jo uživajo ameriški časniki.

Stotnik Boy-Ed je dospel na pomol kakih 20 minut prej, predno je odplul parnik in stražniki so mu morali napraviti red in prostor, da se je lahko približal mostiču, ki vodi na parnik. Tam ga je čakala že velika množica ljudi, slikarjev in zastopnikov kinematografičnih družb in drugih.

Ko je dospel do parnika, se je ustavil in začel razdeljevati na stroj pisane izjave za časnikarje ki jih je bilo vse polno krog njega. Tudi drugi ljudje so se začeli trgati za te liste, ker niso vedeli, kaj da pomenijo in zato so jih mnogo raztrgali. Posebno ženske so si jih hotele ohraniti za spomin.

V tej izjavi je na dolgo in široko razpravljal o svojih dobrih utisih, ki jih je dobil tukaj tekom svojega dolgega bivanja v Združenih državah ter se zahvaljeval za vse prijaznosti, ki so mu jih izkazovali ameriški mornariški častniki in drugi prijatelji, ki si jih je pridobil tekom časa. Potem pa se je silno pritoževal proti listu "Providence Journal", ki je odkril njegove zarote in spletke, radi katerih je moral oditi. Sploh je pokazal, da so mu silno v želodcu ameriški časniki ter je trdil, da Nemci ne razumejo takih časnikarskih prostosti, kakor jih poznamo v Ameriki, češ, da Nemčija ne bi nikdar dovolila, da bi kdo žalil kake diplomate prijateljskih držav. Rekel je tudi, da se bo še pokazalo, da je to za razvoj Amerike škodljivo. K sklepu se je še poslovil od vseh osebnih prijateljev in zaključil svojo izjavo.

Drage očesne vejice.

Bayonne, N. J., 28. decembra. Nihče ne ve, kako drage so očesne vejice, če jih ima lepa deklica. — Pravni oddelek Central Railroad of New Jersey je določil $200 za pet vejic, ki jih je osmodila goreča iskra lokomotive dvajsetletni lepi deklici Juliji Porubski. Tožila je sicer za odškodnino $500, t. j. $100 za vsako vejico, a so ji prisodili le $40 za vsako vejico, skupaj $200.

Napredek tehnike.

Tehnika je zadnji čas silno napredovala. — Vodljivi zrakoplovi in baloni. — Rekordi.

Pred desetimi ali dvajsetimi leti si ni nikdo mislil, da bo tehnika v kratkem času tako zelo napredovala. Komu je prišlo pred leti na misel, da se bodo ljudje lahko vozili tako z zrakoplovi po zraku, kakor se vozijo z avtomobili po zemlji. Vakega človeka, ki se le količkaj zanima za napredek, bo gotovo veselilo izvedeti nekoliko podrobnosti o zrakoplovih in o rekordih, katere so zrakoplovci dosegli. Posebno francoski zrakoplovci so se večkrat zelo odlikovali in so dosegli rekorde, katerim se je čudil ves svet.

Opise raznih poletov je dobiti v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju. — Poleg tega so v njem tudi lepe povesti, znanstveni članki, kronika vojne, in razne druge zanimivosti.

Koledar krasi trideset krasnih slik. — Onemu, ki ga naroči ne bode žal. Cena je malenkostna, samo **35 centov s poštnino vred.**

Naročajte ga pri:

SLOVENC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Avstrija in Italija.

Vroči boji v južnem in jugovzhodnem Trentinu. — Obstreljevanje italjanskih vasi. — Spopadi ob soški fronti. — Gorica še ni padla.

Dunaj, Avstrija, 28. decembra. — Avstrijski gen. štab je sporočil sledeče:

Na italjanskem bojišču se vrše neprestano silno vroči spopadi. V južnem in jugovzhodnem Trentinu so se končale dosedaj skoraj vse bitke z našo zmago.

Na soški fronti se ni ničesar posebnega pripetilo. — Italjani še dosedaj niso zavzeli Gorice, kljub temu, da so zadnji čas večkrat zagotovo obljubili, da mora v teku nekaj dni pasti.

Rim, Italija, 28. decembra. — Italjanski generalni štab poroča:

Naša artilerija povsod dobro napreduje in je dosegla zadnji čas več zelo lepih uspehov. Pri Soči ima sovražnik razpostavljene svoje teške topove, ki zelo ovirajo naše napredovanje.

Zrakoplovce, ki so se pojavili nad našimi pristanišči, so prepodile naše obrežne baterije.

V Tirolah se ni ničesar posebnega pripetilo.

Vojne operacije in transport zelo ovira slabo vreme.

Berlin, Nemčija, 28. decembra. — Neka brzojavna agentura je dobila poročilo da je kralja Victorja Emanuela tako ranil drobec avstrijske granate, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Agentura dvomi, da bi bilo to poročilo resnično.

Ker italjanska policija popolnoma brezobzirno postopa, se je začelo ljudstvo upirati. Po nekaterih večjih mestih so se vršile resne demonstracije. Zadnji čas je nastala v Italiji velika draginja.

Carranza bo kmalu gospodar cele Mehike.

El Paso, Texas, 28. decembra. Carranza pridobiva dan za dnem s pomočjo svojega generala Obregona večjo oblast v Mehiki. Le še nekatere pokrajine na zapadu se še nahajajo v oblasti ustašev in nekateri mali kraji. Drugi so se že udali sedanji vladi, ki je že priznana od vlade Združenih držav. O generalu Zapati, ustaškemu voditelju na jugu, se že ni ničesar čulo skoz več mesecev. Villa in njegova dva generala, ki sta mu še ostala zvesta, se pa še vedno skrivata nekje v gorovju.

Huerta bi rad na prosto, ker je slabega zdravja.

Washington, D. C., 28. dec. — Semkaj je dospela prošnja bivšega mehiškega diktatorja, ki se nahaja zdaj zaprt pod varstvom vojaških oblasti v San Antonio, Tex. Prosil je, da bi ga pod varščino pustili na prosto, ker so zahtevali njegovi sorodniki, da ga izpuste, ker je zelo šibkega zdravja in da naj mu dovolijo, da bo bival pri svoji ženi, ki prebiva nekje blizu onega mesta.

Huerta se je nahajal precej časa pod varstvom oblasti v Fort Bliss, sicer zato, ker je hotel v Mehiko, da tam začne revolucijo. V Fort Blissu so mu dali na razpolago neko častniško hišo in je bil s tem navidez zadovoljen do svoje bolezni.

Pričakujejo, da se bo zvedelo že jutri, če bodo izpustili Huerto ali ne.

Obtoženi spletkarji.

Zvezna velika porota je obtožila osem ljudi, ker so hoteli ovirati trgovino Zdr. držav.

Včeraj je bilo od zvezne velike porote obtoženih osem članov narodnega delavskega mirovnega sveta, ker so se pregrešili proti Shermanovi protitrustni postavi s tem, da so hoteli ovirati inozemsko trgovino Združenih držav z municijo in da so hoteli nahujskati delavce v municijskih tovarnah k stavkam. Tudi so bile ponudene delavskim voditeljem v ta namen velike podkupnine. Za take prestopke je določena kazen enoletne ječe v zveznih zaporih v Atlanta, Ga., $10.000 globe, ali pa oboje. Med obtoženci se nahajajo precej znane osebe, nek član kongresa in drugi.

Obtožnica je precej obširna in pravi da se obtoženci niso omejili na noben posamezni kraj ali čas, da bi izpeljali svoje nepostavne nakane.

V svrho razširjanja svoje propagande so se posluževali časnikov, okrožnic, pošte in drugih sredstev in v dosego njihovih namer so jim ponudili gotovi ljudje velike podkupnine. Omenjeni delavski mirovni svet je bil ustanovljen v ta namen šele letos in začel takoj delovati v tem smislu, da bi pregovoril delavce v municijskih tovarnah, naj puste delo in zastavkajo.

Nekateri od obtožencev se izgovarjajo, da so delali le za mir in da se ne zavedajo nikake krivde, s katero bi se kaj pregrešili.

Ustanovitev svetovnega razsodišča.

Albany, N. Y., 28. decembra. — Danes je dobil tajnik v državnem uradu listine za inkorporacijo svetovne mirovne lige, koje namen bo širiti idejo za ustanovitev svetovnega mednarodnega razsodišča za preiskavanje in poravnavanje raznih mednarodnih sporov, da se onemogočijo za vedno vojne, kakor je zadivjala v Evropi.

SLAMNIKARJI!

Zaradi pomanjkanja prostora bodo pravila in določbe slamnikarske unije priobčene šele v jutršnji številki.

Pozor, pošijatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120....	17.40
10....	1.60	130....	18.85
15....	2.35	140....	20.30
20....	3.05	150....	21.75
25....	3.80	160....	23.20
30....	4.50	170....	24.65
35....	5.25	180....	26.10
40....	5.95	190....	27.55
45....	6.70	200....	29.00
50....	7.40	250....	36.25
55....	8.15	300....	43.50
60....	8.85	350....	50.75
65....	9.60	400....	58.00
70....	10.30	450....	65.25
75....	11.05	500....	72.50
80....	11.75	600....	87.00
85....	12.50	700....	101.50
90....	13.20	800....	116.00
95....	13.95	900....	130.50
100....	14.50	1000....	142.00
110....	15.95		

Ker se cene sedaj jako spr[illegible]njajo, naj rojaki vedno gled[illegible] naš oglas.

TVRDKA FRANK S[illegible]
82 Cortlandt St., New [illegible]

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
„ pol leta	1.50
„ celo leto za mesto New York	4.00
„ pol leta za mesto New York	2.00
„ Evropo za vse leto	4.50
„ „ „ pol leta	2.55
„ „ „ četrtleta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City

Telefon 4687 Cortlandt.

Srbija.

Pred par dnevi je bil priobčen, ne v jugoslovanskem, pač pa v ultrasrbskem "Srbskem Dnevniku" članek, ki ga nočemo priobčiti v originalu in ga tudi prestaviti skoraj ne moremo, ker naš slovenski jezik nima takih psovk, kot jih je napisalo pero omenjenega člankarja. Že vedno smo poudarjali, da se mi najrajše menimo samo s pametnimi in razsodnimi možmi, za človeka, ki vodi silne vojske po papirju, ki govori o moči, kjer ni moči, in o prihodnosti, kjer ni prihodnosti, imamo pa komaj smehljaj sočutja in pomilovanja.

Ker je pa v svojem članku prikrito (kakor je navada vse te gospode), pa za razumnega človeka vendar dovolj jasno povedal, da si predstavlja pod pojmom Jugoslavije državo, ki bi imela značaj in smisel Velike Srbije in ker je blagovolil stlačiti "Narodni List" in "Glas Naroda" v eno malho, se nam zdi potrebno, da mu nekoliko odgovorimo.

Med "Narodnim Listom" in med "Glas Naroda" je približno taka razlika, kakor je med konzularnim glasilom in naprednim slovenskim listom. S tem je menda dovolj povedano in potrdil bo vsakdo, kdor jih je bral.

Glede Jugoslavije in glede Velike Srbije smo pa mi še vedno takega mnenja, kakor smo bili v začetku, kakor smo bili že davno prej, predno se je vojna začela. Ko je izbruhnila sedanja vojna, je občutil vsak Slovenec, vsak Hrvat in vsak Srb, da se bliža velik čas, v katerem se bodo ali uresničile naše sanje, ali pa bodo zavladale take razmere, da o boljši bodočnosti niti sanjati ne bomo mogli. Veliki čas je prišel, mi se pa nismo bili zadostno pripravili nanj. Avstrija je obsodila v smrt razen drugih svojih narodov tudi Slovence in Hrvate, srbska vlada pa Srbe. Vala sta pljusknila drug proti drugemu, zaganjala sta se, penila in se slednjič razbila. Na srbsko-bosanski meji sta dva sorodna in v gotovem smislu popolnoma enaka elementa dokazala, da se toliko časa ne moreta združiti, dokler se enkrat za vselej ne iznebita silnih vajeti svojih vladarjev.

Ameriško napredno časopisje, slovensko, hrvaško in srbsko, je prišlo v tisti usodepolni uri na dan s pozivom k združitvi.

Vse so lepo zasnovali, tako natančno očrtali meje nove države, da bi jih niti vladni geometri boljše ne mogli, prirejali veselice, shode ter pozivali Jugoslovane k bratstvu, skupnosti in enakosti.

V tistem velikem času so se pa naši bratje v domovini klali, pobijali drug drugega, požigali in [illegible]dajali Jugoslaviji smrtne udar[illegible]

[illegible]bom, krepkejšemu in bolj [illegible]emu narodu kot so slo[illegible]rodi v dvojni monarhiji, se je posrečilo spoditi Nemce in Madžare s svoje zemlje.

To je bil edini svetel trenutek, ker smo jih imeli Jugoslovani v Ameriki in menda tudi Srbi v Srbiji.

Znano je, da človek ni nikdar z malim zadovoljen in tako je bilo pri Srbih. Iz navdušenja se je porodila megalomanija. Hipoma so pozabili na Jugoslavijo, v mislih jim je bila edinole Velika Srbija, ki bi imela prvo in odločilno besedo na celem Balkanu.

Diplomat, ki hoče dandanes kaj doseči, mora biti skrajno prefrigan, na videz pošten, v resnici pa sila sleparski. Srbski diplomati so hoteli biti pošteni in so narod, misleč, da ga peljejo k svobodi, peljali naravnost v smrt.

Za del Macedonije bi imeli morda že danes vso Albanijo, precej obali Jadranskega morja, danes pa nimajo ničesar. V sedanji vojni se je izkazalo, da se dá zmagati samo z ogromno surovo silo ali pa z zahrbtnostjo in intrigami.

Ker niso imeli srbski diplomati ne enega, ne drugega, je jasno, da se njihova politika ni mogla obnesti.

O vsem tem se bomo pa pomenili v prihodnjem članku.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y. — V dvorani rojakov Mraka in Kuclerja bo priredilo 31. decembra (na Silvestrov večer) društvo sv. Frančiška št. 46. K. S. K. J. domačo zabavo. — Vstopnina je samo 15 centov. — Kdor hoče dočakati Novo leto v prijetni družbi, naj ne zamudi te prilike — **Odbor.**

Dietz, Wyo. — Kot vesten čitatelj dopisov iz slovenskih naselbin "Glas Naroda" sem opazil, da se po nekaterih krajih delavske razmere zboljšujejo. Tega pa o naši naselbini ne morem trditi. Nekateri tudi tukaj delajo skoraj vsak dan in ti prilično dobro zaslužijo, veliko pa jih je, ki delajo v rovu št. 4 samo dva dni v tednu. Da bi pa vsi delali stanovitno, je pa tukaj skoro nemogoče in tudi kaj takega ne pričakujemo. Bolj gotovo je, da se bo v teku prihodnjega meseca obrnilo rajši na slabše kakor pa na bolje. Slovencev nas je tukaj malo, torej tudi naše podporno društvo ne šteje veliko udov, a vseeno bomo napravili nekak zabavni večer, in sicer na zadnji dan starega leta. Čisti dobiček te plesne veselice je namenjen v društveno blagajno, ki je ponavadi suha. Če se nam jo pa posreči napolniti, bom poročal po veselici. Srečno novo leto želi vsem znancem-rojakom Tomaž Pire.

Fort Mills, P. I. — Namenil sem se zopet malo opisati tukajšnje razmere in najnovejše dogodke. Pred nekaj meseci sem poročal, da je en sergeant poneveril nekaj denarja in hotel dezertirati, kar se mu pa ni posrečilo, ker so ga preje prijeli. Potem je bil pred vojnim sodiščem obsojen na pet let ječe; pred dvema mesecema so ga poslali nazaj v Združene države, da bi tam presedel svojo kazen. Kakor smo izvedeli, se je sedaj sam sodil: na transportu se je v zaporu obesil. To nas ni veliko presenetilo, ker je že tukaj hotel skočiti v morje, pa se mu ni posrečilo. Omenjeni je bil zelo dobrega značaja in ni mogel prenesti sramote, ki si jo je nakopal; tega so bile vsega krive karte, na katere je on igral. Naš kompanijski komandant je predlagal, da bi zbrali svoto denarja, kar je on zapravil, da bi mu omilili kazen, pa je prišlo pojasnilo od višjih, da ne pomaga nobena olajšava za njega in potem je ostalo pri tem. To je zopet en žalosten zgled za "kvartavce" in druge. — Tudi mi smo dobro obhajali praznik "Thanksgiving day". Za dinner smo imeli običajnega purana in druge priboljške, tako da je bil vsak zadovoljen, popoldne smo imeli pa baseball igro med našo 86. in 99. kompanijo, pri kateri smo se izvrstno zabavali. Igrali smo deset innings z našo zmago: s 7 proti 6. Najbolj zanimivo je bilo, da so "naši" pripeljali od naše baterije vse živali, kar jih imamo tam: dve opice, eno kitajsko gos, psa, mladega kozlička in eno srno. Vse te živali so zelo udomačene in je bilo dosti zabave z njimi okoli igrišča. Zvečer so imeli pa v gledališču na programu boksanje, kar posebno zanima Amerikance. Meni se ni zdelo vredno iti gledat, ker me ne zanima taka stvar. Drugi dan sem zvedel, da je neki "Jew", ki je bil dosedaj najmočnejši, dobil po nosu ter ga je nek drugi premagal. Sploh pa z zabavo ni prav dosti, največ se dolgočasimo ter štejemo tedne in mesece, kdaj jo bomo odrinili nazaj v Združene države, kjer se bomo zopet počutili kot doma. K sklepu tega dopisa pozdravljam vse zavedne rojake širom Amerike, posebno pa čitatelje lista "Glas Naroda". — Joseph Marela, slov. vojak.

"Poznaš-li deželo?"

Po Hajoti prevela Sonja Simčič.

(Konec.)

Za Božič me je bil Štefan povabil k sebi na deželo. Sprovela sva nekoliko dni zelo prijetno, v skupnem pomenku, čitvu itd. Napravila sva celo obiske sosednim družinam.

Na Silvestrov večer bil sem še pri njem. Izpivša čaj, šla sva v njegov kabinet, kjer sva mislila pušiti. Prinesli so nama vina, stroj za kavo, likerja in ostala sva sama.

Bila je tiha, mrzla noč. Na nebu je blestel poln mesec. Od salona sta naju ločili dve sobi, ki sta bili kakor druge — temni. — Nekaj časa sva govorila o tem in onem ter končno utihnila, vglobljena vsaki v svoje misli. — Poslednja ura leta je, kakor si ti rekel preje, nevarna. Štefan je sedel meni nasproti na mehkem naslonjaču in spuščal počasi oblake dima v zrak. Njegova glava je počivala na temnem baržunastem oslonu in po njegovem lepem, a melanholičnem obrazu je bila razlita neizrečena milina, a oči — te oči miljenca bogov — so zrle bolno predse.

Minulo je medtem precej časa. Naenkrat pa je Štefan vztrepetal in prebledel. Njegov pogled je bil vprt proti vhodu. Slušal je nekaj napeto. Opazil sem to in nek čuden mraz me je spreletel pri tem. Čutil sem, kako se mi lasje ježijo in ta grobna tišina se mi je zdela še enkrat tako tiha in grozna. Štefan se je dvignil, stopil sredi sobe in stegnil roko proti durim.

"Ali čuješ?" me je vprašal zamolklo.

Ob tem nagovoru me je streslo nekaj na vsem životu.

"Kaj?" sem vzkliknil in stopil k njemu.

"Ali čuješ?" je ponavljal on. "Ali čuješ? Ona igra!"

Široko je imel odprte oči in obraz mu je bil smrtno bled. Prijel sem ga za roko, mrzlo kakor led, in menil: "Za Boga, Štefan, umiri se! Kaj čuješ?"

Potisnil me je na stran šepetaje: "Ne moti!"

Stal je nepremično in poslušal medtem, ko se nisem mogel jaz niti ganiti neke neznane groze. Tudi moje oko se je upiralo v mračno, tužno globino salona, po katerem se je razlival mesečni svit. Neka silna moč ga je vlekla tja. — Obdajal me je čut kakor v navzočnosti nečesa nadnaravnega, skrivnostnega. Čul nisem ničesar in vendar mi je bilo, kakor bi se v zraku zibala, trepetala neka lahna, otožna melodija.

Izvestno je bil to samo učinek razburjene domišljije, kolikor pri meni, a še več pri Štefanu. Kmalu se je zopet zjasnilo njegovo oko, položil je kazalec na ustni in stopil proti durim. — Šel sem za njim. V salonu je bilo svetlo od mesečine, ki se je razlivala po njem skozi troje oken. Ozrl sem se na glasovir in lasje so se mi dvigali. — Glasovir, ki je bil od Lucijine smrti vedno zaprt, je stal odprt pred nama!

Strmel sem in prisegel bi, da se tipke dvigajo in zopet padajo, dasa v resnici nisem videl ničesar.

Štefan je vzel gosli, jih ubral in zadoneli so divni akordi pesmi: "Poznaš-li deželo?"

Zaman bi se trudil, da bi ti opisal utis, ki ga je v tem trenutku napravila name ta melodija.

Stal sem kakor kip, v prsih me je dušilo in niti koraka se nisem ganil od duri, odkoder sem gledal na zamaknjenega igralca in na glasovir, ki se mi je v tem hipu zdel kakor bi bil neko živo, fantastično bitje.

In prisegel bi, da sedi na stolu pred glasovirjem svitla ženska postava, dasi v resnici nisem videl ničesar.

Toda pri Štefanu je to bilo drugače. — Njegova domišljija je bila tako razgreta, da je res mislil, da nekaj vidi, čuje. Zdajpazdaj so zadonele njegove gosli kakor v spremljevanju in zopet utihnile popolnoma; uprl je svoje oko na prazen prostor pri glasovirju in stal kakor okamenel ter slušal.

Nagnil je lahno glavo, njegove ustnice so se nežno smehljale in začel je znova, s samo njemu znanim motom in razvijal divne improvizacije. — Ah, kako je igral! Ti glasovi so bili zdaj podobni krčevitemu pretrganemu ihtenju: izlivali so se v debele, pekoče solze, prehajali zopet v globok vzdih, neizmerno koprnenje in vračali se tresoči se nove boli, novega gorja.

In evo, zdaj se je zopet zdelo, kakor bi naveščali v neki radosti, o naivnem triumfu srečne ljubavi, o razkošju sreče ljubečega srca.

Zopet čez malo je zadonel vihar iz teh strun; obraz igralca, uprt na gosli, je bil kot simbol teh čustev, ki jih je tako mojstrski izbiral v ta mrtvi instrument v svojih rokah. — In glasovir? O, glasovir je — pel! Krepki glasovi gosli so mu vztrepečali tipke in šepetanje, izvabljeno iz njega, se je glasilo kakor bi prihajalo iz drugih svetov. — In kakor da je neviden duh dal znamenje za konec tega res čarobnega koncerta, odbila je ura — polunoči! — Že ob prvem udarcu je Štefan omahnil podobno utrujenemu nočnemu potniku, ko je čuje svoje ime zvati; lok mu je padel in zgrudil se je na tla; gosli so odletele z bolestnim jekom daleč od njega.

Medtem, ko sem mu prestrašen hitel na pomoč, čul sem, kako je, povzročen po padcu, zadonel iz glasovirja poln, globok glas ter se združil z onim iz gosli. Ali je bil ta ton odmev neskončne sreče? V teh poslednjih akordih sta se našli zopet njiju duši, ker, ko smo s prihitevšimi slugi dvignili prijatelja od tal, je bil — mrtev."

* * *

Bratranec je utihnil in žalostno uklonil glavo. A meni je bilo tako čudno, tesno pod utisom te žalostne povesti.

Vstal sem in šel k glasovirju, da ga zaprem, ker zdelo se mi je, da zdajpazdaj zadoni iz njega ona melodija, polna hrepenenja:

"Poznaš-li deželo?"

Puder.

Spisal **Milan Pugelj.**

Obadnik, sodni uradnik, sedi v brivnici. Vidi se v velikem zrcalu, ki visi pred njim na steni. Bliža se štiridesetemu letu. Debelušen je, v obraz bled, oči rjavih in trudnih. Brivec, suh in dolgolas, se suče okoli njega v belem jopiču in ga brije. Poletno popoldne je. Vrata so nalahno priprta, zunaj pali solnce in ropoče tramvaj, v brivnici pa je hlad in mir. Debela muha zleti nekje s stene in brenči enolično pod stropom. Zapodi se trikrat v okno in odleti nekam na tla.

Brivec splahne Obadniku lica in ga maže z galunom. Nato potisne šop brisače v puder in vleče ž njim po vratu, bradi in licih. Puder se kadi okoli glave in diši tako prijetno in znano. Po takem pudru, si misli Obadnik, je dišala ona.

— Ali naj tudi ostrižem? vpraša brivec.

— Prosim, reče uradnik in zleze globočje v stol.

Brivec ga ogrne z belim prtom, mu skrbno zavije vrat, vzame glavnik in škarje in prične ž njimi enolično šeljati okoli glave. Obadnika prevzame prijetna lenoba in okoli njega še vedno diši iz davnih časov znani puder. Počasi zapre oči, da bi mu ne odletel vanje kak las, in si predoči dekleta, katerega vonj ga okrog in okrog obdaja. Stoji pred njim vitka in velika, bledega obraza, velikih sanjavih oči, tenkih ustnic in s tisto veliko frizuro, ki je bila takrat v modi. Na ramah ima bluzo široko nabrano, a ovratnik visok in prosojen, da sije skozi bela alabasterska koža.

Takrat je bil dijak. Stanoval je pri stari gospodinji nad kavarno s tremi sošolci. Kadar so imeli denar, so pili. Šli so v kabaret in si želeli toliko denarja, da bi si privoščili ž njim eno ali drugo izmed pevk. Nekoč je nastopila družba Rusov. Pevka, ki je pela v ruski narodni noši in ji je bilo ime Tatjana, je očarala vse štiri. Obadnik je postal tedaj pesnik. Pisal je večinoma sonete in se podpisaval pod nje "Dobra duša". Najmanjši med sošolci, Franci po imenu, je sklenil, da se vsled nesrečne ljubezni usmrti. Neko popoldne, ko se je razvilo njegovo hrepenenje najbujneje, je odpel pas, hodil bled in prepadel po sobi in opletal ž njim po mizi in stolih. Večkrat je obstal pred umivalno mizo, gledal obupano po njej in se nazadnje odločil. Zgrabil je zeleno steklenico, kjer so imeli raztopljen kisli hipermanganski kalij, s katerim so izpirali usta in umivali zobe, silno bled nastavil ozko in okroglo grlo na usta in pričel z odločno kretnjo požirati. Ko se mu je zdela mera primerna, je postavil steklenko na svoje mesto, vrgel pas v kot in legel na posteljo. Zvečer ga je bolel trebuh.

Proti polnoči so prišli nekoč tihi in zaljubljeni v kavarno pod stanovanjem. Zof ni bilo v njej, mize so bile pločevinaste, stoli leseni in obdrgnjeni. Sedli so nasproti prazne kase. Gostov ni bilo mnogo in še ti so bili trudni od vina, dremotni in čemerni. Od stropa dol je gorela plinova luč in komaj segala s svojimi bledimi žarki do vlažnih in črnih kotov. Prišel je zaspan in brkat natakar in jih vprašal, česa želijo. Naročili so štiri steklenice piva. Največji med njimi, ki je hodil v osmo šolo in mu je bilo ime Viktor, je popravil črnoobrobljeni nanosnik in rekel:

— Takoj, ko se izkažete, kateremu od nas daruje Tatjana svoje simpatije, drugi trije odstopimo in ne motimo več tistega, ki se bo topil v sreči in blaženosti. Do takrat pa delaj vsak, kakor veš in moreš, da se prerineš v eldorado. S tem prepričanjem napijam!

Trčili so in turobno kimali.

Medtem je prišla kasirka in sedla za pult. Visoka, bleda, s sanjavimi velikimi očmi, z rokami kakor papir, s tenkim vratom, kostanjevimi bogatimi lasmi, z ozkimi ustnicami. Prijatelji so gledali in strmeli, tem slabše se je godilo podobi uboge in nedolžne Rusinje Tatjane, ki se je topila v njihovih sreih v črno noč pozabljenja in prezira. Zakaj jasno je bilo vsem v prvih trenutkih: Če je Tatjana lepa, potem je ta kasirka krasna, a če je Tatjana krasna, je gotovo kasirka božanska. Kar je bilo za mizo čuti, so bili najprvo tihi in globoki vzdihi občudovanja. Ko so se jim za prvi hip napile oči njene lepote, so pomaknili stole od vseh štirih strani bliže k mizi, združili glave in momljaje govorili:

— Krasno dekle, moj Bog!

— Homerska lepotica!

— Čudo narave!

Samo Obadnik je molčal, molčalo pa ni njegovo srce. Vrelo in kipelo je v njegovih prsih in že drugi dan so se vlile pesmi kakor povodenj. Pisal je in komaj je dohajala roka krilatega duha, ki je govoril v rimanih vrstah brez mere in kraja. Do konca tedna je nastala že pesmarica, obsegajoča šestintrideset sonetov, nekaj gazel in daljšo odo brez rim in s prostim ritmom. Naslov se je glasil: Klici srca. Pesmi. Zložila "Dobra duša".

(Dalje prihodnjič.)

Urad za potne liste v New Yorku, da preprečijo sleparstva.

Washington, D. C., 27. dec. — Danes je naznanil državni department, da bodo odprli v New Yorku poseben oddelek za potne liste, da s tem preprečijo sleparstva, ki so se vršila posebno zadnje leto s potnimi listi. Obstajali so celi uradi pod pokroviteljstvom mnogih vohunov in zastopnikov evropskih vlad, ki so izdajali ponarejene potne liste, da so z njimi opremili svoje vohune, ki so bili namenjeni v Evropo, v dežele svojih sovražnikov. Urad za potne liste, ki ga misli otvoriti vlada Združenih držav v New Yorku, bo voden po novih strogih pravilih, ki jih je določil državni department.

Če se bo obnesel pomožni urad za potne liste v New Yorku, bodo otvorili še druge po velikih mestih v Združenih državah. Kdor stanuje v New Yorku, mu zdaj ne bo treba vložiti prošnje za potni list v Washingtonu, temveč kar tu pri pomožnem uradu v New Yorku.

Amerikanci za podpiranje obubožanega srbskega naroda.

Rim, Italija, 27. decembra. — Danes je sprejelo tukajšnje zunanje ministrstvo zastopnike ameriškega pomožnega društva v Parizu in načelnika ameriškega Rdečega križa za Srbijo. Spremljal jih je Thomas Nelson Page, poslanik Združenih držav.

Omenjeni Amerikanci so začeli s pripravami, kako poslati živila v Srbijo in Albanijo, da se vsaj deloma odpomore velikanski bedi, ki vlada zdaj v tamkajšnih krajih. Te slabe razmere so še slabše, ker ljudje nočejo sprejemati srbskega denarja, dasi ga vzema francoska banka, kjer je krit z zlatom.

Napredek zvezne pošte.

Washington, D. C., 27. dec. — Charles A. Kram, predsednik poštnega oddelka, je naznanil v svojem letnem poročilu, da se je podvojila poštna služba v zadnjih dvanajstih letih in je znašal približni promet pošte za fiskalno leto, ki se je ravno končalo, kakih $2,000,000.

Nemški časnik, ki ga izdaja znani časnikar Harden, je ustavljen.

London, Angija, 28. decembra. Neka vest iz Kodanja na Danskem poroča o raznih govoricah, ki zatrjujejo, da je bil ustavljen nemški časopis "Die Zukunft", kojega urednik Maximilijan Harden je bil že enkrat izgnan iz Nemčije. Ta časopis je bil ustavljen baje zato, ker je objavil neko zatrdilo, da je izdal nemški cesar pomiloščenje za angleško strežnico Edith Cavell, ki so jo obsodile in ustrelile nemške vojaške oblasti v Belgiji.

Drobne vesti iz Italije.

Vsled kratkega stika je nastal požar v neki vojaški bolnišnici v Milanu. Požar je uničil skladišče uniform in postelj, uničena je tudi lekarna in neki paviljon.

— Zakladni minister Carcano je odpotoval v glavni stan, da predloži kralju sklenjene dekrete o povišanju **davkov.**

— Ministri Martini, Carcano, Orlando in Cifuleli so odpotovali iz Rim, tako da se sedaj ne more vršiti ministrski svet. Zakaj so odšli, o tem se mnogo ugiba.

— "Corriere della Sera" dementira poulradno tudi v inozemstvu razširjeno vest, da se izvrše premembe na visokih mestih v mornariškem poveljstvu. Vest je izvirala najbrže iz intrige proti Thaonu, šefu admiralnega štaba.

Vesnić ne odstopi.

"Petit Parisien" poroča, da poslanik Vesnić v Parizu z ozirom na sedanji položaj ne misli odstopiti kot srbski poslanik v Parizu.

Rad bi izvedel za svojega bratranca FRANKA TOMAŽIN, podomače Vitezov iz Novega sveta, Hotederšica. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, prosim, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Karol Logar, Mill Iron Ranch, Ekalaka, Mont. (29-31—12)

Iščem SIMONA JANEŽIČ. Doma je iz Jezera pri Cirknici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Križman, Box 217, Salisbury Center, N. Y. (27-29—12)

VOŠČILO.

Vsem cenjenim čitateljem G. N. voščim

veselo in srečno novo leto,

katero ravno prihaja in gre mimo nas naprej.

Ali imate že na steni velik stenski koledar, kateri vam bo kazal mesece, tedne, dneve in praznike? Nikar ne zamudite poslati po njega! Samo 14¢ v znamkah in dobite ga s 13 listami, ki meri 19×26 palcev. Vsaki mesec prinaša druge slike in vam bo služil prav dobro. Vsaka hiša bi ga morala imeti. Letos so boljši kakor kdaj poprej. Naročite enega in prepričali se bodete. Imam jih silno veliko. Vsaki teden jih dobim od družbe nekaj, deset tisoč bo vseh. Zato jih dobite za mali denar, ker jih naročim toliko skupaj. Pošiljam jih tudi v staro domovino za isto ceno. Vsaka pošiljatev je točna in vknjižena. Pišite na:

A. Grdina,
6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
(29-31—12)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. K., Baltic, Mich. — Ker bodo imena novoizvoljenih uradnikov takoalitako priobčena meseca januarja, nam ne kaže, da bi jih priobčevali sedaj od vsakega društva posebej.

Sterling, Colo. — Dopisi brez podpisa gredo v koš!

M. S., Miami, Ariz. — Kolikor je nam znano, je bila večina polkov št. 17, 27 in 97 uničena, tako, da so danes ohranjeni le še ostanki.

VABILO.

Slovencem v White Valley, Pa., naznanjamo, da se priredi

VESELICA

na Silvestrov večer 31. dec. t. l.

v J. Previčevi dvorani. Čisti dobiček je namenjen v korist "Slovenskega doma". Veselica se prične ob pol sedmih zvečer ter bo trajala do pol dvanajstih, potem bo pa do pol ene posebna zabava. Vstopnina za možke $1.

Tem potom vljudno vabimo vse Slovence in brate Hrvate iz White Valley in okolice, da se te naše veselice polnoštevilno udeleže.

Za vsestransko zabavo, fini prigrizek in dobro pijačo skrbel bode posebni odbor.

Na svidenje 31. decembra!

(29-30—12) Odbor.

IŠČEM DEKLO

za pomoč v kuhinji v gozdu. Plača po dogovoru. Katera želi, naj se oglasi na naslov:

Emil Jaksetič,
Box 540, Sheffield, Pa.
(29-30—12)

VABILO
K OBLETNI VESELICI,
katero priredi
Slov. del. pevsko društvo
"BROOKLYNSKI ZVON"
na Silvestrov večer
v prostorih g. Leo Štruklja,
193 Knickerbocker Ave.,
Cor. Jefferson St., Brooklyn, N.Y.
Vstopnina 10¢.

Pri veselici se bo žrebalo krasne dobitke in obenem se bo oddalo prešo na dražbo.

Društvo uljudno vabi greater-newyorške Slovence, da se gotovo kolikor mogoče v polnem številu udeleže. Odbor.

(23&28—12)

Rad bi izvedel za prijatelja ANTONA ŠIRCA. Doma je iz Planine pri Rakeku na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, za kar mu bom zelo hvaležen. — Joseph Gregorin, Camp 35, Cheat Bridge, W. Va.
(27-29—12)

Iščem svojega prijatelja JOSIPA KAJFEŽ, podomače Čukeč iz vasi Kostelo, občina Fara. Kdor mi naznani njegov pravi naslov, dobi $5 nagrade. — Andrew Pohac, Smock, Pa.
(28-30—12)

IŠČE SE

100 drvarjev za delati drva po $1.35 od klaftre. Dober les in ves v ravnini. Dva moža prav lahko napravita od 4 do 6 klafter na dan. Pridite!

Ward & Guncheon,
(21-12 10x 1x v t) Norwich, Pa.

HARMONIKE

boljši kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnega vprašanj.

JOHN WENZEL,
1617 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

$1 dobite "GLAS NARODA" skoro štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga zleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA ZDRUŽENIH DRUŠTEV SV. BARBARE,

Forest City, Pa.

Odgovor in pojasnilo uredniku "Narodnega Vestnika".

Ker sem bral v listu "Glas Naroda" z dne 18. decembra 1915. notico, ki se tiče mene, sem prosil uredništvo "Glas Naroda", da naj mi pošlje izrezek iz N. V. od 14. decembra 1915. Urednik N. V. je blagovolil priobčiti neko moje pismo v originalu in me hotel s tem osmešiti pred slovensko javnostjo, češ, tajnik Telban ne zna slovnične slovenščine.

Dragi urednik N. V., naznanjam vam, da je moja knjiga vsakemu odprta. Kdor jo bo natančno pregledal in preštudiral, bo videl, da je knjiga v najlepsem redu, opazil bo tudi, da slovenščine ne pišem tako dobro kakor jo piše urednik "Narodnega Vestnika", kljub temu, da bo moral prehoditi še dolgo pot, da bo prišel do popolnosti. —

Ni mi bilo dano, da bi hodil v latinske šole, še ljudskih skoraj nisem mogel izdelati, ne vsled malomarnosti, temveč vsled tega, ker sem si moral že v zgodnji mladosti služiti kruh s svojima rokama. Ko sem bil sedem let star, sem izgubil očeta, dve leti pozneje pa mater. V tistem težkem času me je prešinilo spoznanje, da sem zapuščen na svetu, in da ne bom jedel kruha, če si ga ne bom s trdim delom zaslužil. — Rojaki, sedaj lahko izprevidite, koliko časa sem imel za šolo in za pravopis. Rad bi vedel, kakšno slovenščino bi pisal urednik, če bi bil le toliko časa v šoli kakor jaz. Jaz sem navaden delavec in me ni sram. Sram me je pa, da je med nami Slovenci človek in še duhoven povrhu, ki se upa norčevati iz delavcev, katerim pod nobenim pogojem ni bilo dano, da bi bili postali gospodje. Če je bil urednik toliko srečen, da jo je privozil do duhovna, mu ne zavidam. Poznam jih pa veliko, za katere bi bilo boljše, da bi nikdar ne imeli na sebi mašniškega plašča, da bi tako ne delali sramote svojemu stanu in svojemu narodu.

Sedaj naj mi pa člani društva sv. Barbare dovole, da uredniku N. V. nekoliko pojasnim stališče, ki ga zavzemam kot tajnik.

Pri seji meseca julija 1915 so uradniki enoglasno sklenili, da se sprejme "Glas Naroda" za društveno glasilo, seveda, če je "Glas Naroda" s tem zadovoljen. Za to smo imeli več kot dovolj vzrokov.

Meseca januarja smo poslali v uredništvo celoletni račun s prošnjo oziroma s pripombo, da naj se ga natisne v celoti in naj se pošlje vsakemu članu po dva iztisa. — Uredništvo N. V. mi je odgovorilo, da se bo tiskalo samo koliko je dohodkov in koliko je stroškov. — To mi ni bilo po volji, ker mora biti pri vsakem računu natančno omenjeno, zakaj se je izplačal denar in iz katerih virov se je črpalo dohodke. Ker mi ni kazalo drugega, sem brzojavno naznanil, da naj račun tiskajo tak kakoršnega sem ga jim poslal, ali naj ga pa vrnejo. Res so ga natisnili, naročenih iztisov pa še do danes nisem sprejel, vsled česar jih tudi nisem mogel razposlati na postaje.

Nadalje sem zahteval 200 iztisov poročila glede glasovanja. Dobil sem le dva iztisa. Pozneje je bila izprožena misel, da bi se poročalo vsak mesec o dohodkih in stroških za bolniško podporo. — Kljub temu, da spada to v področje glasila, so za vsakikrat še posebej računili po $7.

Iz tega je razvidno, da uredništvu N. V. ni veliko za društvo in za njegove člane, pač pa za trdo prislužen denar.

Da vam je v resnici samo za trdo zaslužen denar, je razvidno iz tega:

Spomladi smo dobili v roke več prošenj raznih bolnikov in za delo nezmožnih oseb. Ker sem se hotel prepričati, koliko računi uredništvo za priobčitev take prošnje sem mu eno poslal. Dobil sem sto iztisov in račun za $3.25. Račun sem plačal iz svojega žepa, pobotnico sem si pa shranil in jo imam za spomin.

Jaz sem delal v minnesotskih jamah, v železolivarni ter petnajst let v premogokopu in vsled tega vem, kako trdo se zasluži denar. Vi seveda tega ne veste, ker se vam ni še nikdar slabo godilo.

Nadalje trdite v svojem poročilu, da se mi je ustavil list meseca julija tega leta, torej tedaj, ko sem vam sporočil, da smo premenili Glasilo. Resnica je, da nismo dobivali vašega lista od srede meseca junija tega leta v Forest City. — Jaz se popolnoma nič ne jezim, ker ste mi list ustavili, zato, ker ga tudi nikdar naročil nisem. Resnici na ljubo moram povedati, da nekje lažete: ali v poročilu, ali pa v pismu, katerega ste mi poslali 11. decembra 1915.

Kot dobre prijatelje ubogih delavcev ste se izkazali tudi s tem, da ste s pomočjo advokatov tirjali od ljudi naročnino, kljub temu, da niste bili do tega niti malo opravičeni. Govoril sem s članom, ki je imel list naprej plačan, pa ste mu ga vseeno ustavili. Denar znate vzeti, svoje dolžnosti pa nočete ali ne morete storiti. Preglejte najprej svoje korito, potem pa šele stopite na oder in slovesno oznanite: — Poglejte tajnika, ki še pravilne slovenščine ne zna.

Od ustanovitve društva sv. Barbare sem že tajnik, to je več kot petnajst let. Ako mi kdo dokaže, da sem le malo odškodil društvo ali kakega posameznega člana, sem pripravljen škodo stotero povrniti. Pomoto je pa lahko napraviti; še tak jo napravi, ki zna pravilno slovenščino. Mislim, da tudi pri uredništvu N. V. niso samo nezmotljivi gospodje.

Vaše uredništvo si je vbilo v glavo misel, da se mora to organizacijo uničiti. Delali ste načrte, da bi zanetili prepir med članstvom in da bi potem v kalnem ribarili. — Načrt se vam je pa temeljito izjalovil.

Na zadnji stavek pisma, ki mi ga je pisal urednik N. V. 11. decembra 1915, pa odgovarjam sledeče:

Jaz sem navaden premogar, in se ne bojim dela. Jaz si bom tudi zanaprej lahko pošteno zaslužil svoj kruh, za vas je pa vprašanje, če bi si ga mogli ali ne, če bi se vas postavilo na cesto. Ako bi vam vaši verni poslušalci naenkrat rekli, da niste več dobri zanje, ne vrjamem, da bi se oprijeli poštenega trdega dela. Ljudem vašega kalibra ni nobeno sredstvo preumazano, samo do dosežejo svoj cilj. Svetujem vam, da se bolj goreče poprimete svojega poklica, da boste v resnici namestnik onega, ki je dal zapoved o ljubezni. — Sedaj vam je dolar cilj življenja, pobrigajte se, da vam bo v bodoče kaj drugega.

Lahko bi pisal še več, pa mi ne dopušča čas, da bi se bavil s takimi stvarmi. Z uredništvom N. V. se ne bom več prepiral, ker je zadnji čas že večkrat dokazalo, kaj zna in kaj hoče doseči.

Pozdrav vsem članom in članicam društva sv. Barbare. Slovenske delavce pa opozarjam na urednika v duhovniški suknji, v očeh katerega je vsak oni slovenski delavec tepec, ki ne zna pisati pravilne slovenščine.

Ivan Telban.

Od unijskih delavcev je odvisna usoda velike, države.

V sledečem prinašamo poročilo o govoru, ki ga je imel angleški minister za municijo, Lloyd George, na svet dan pred tri tisoč strokovnimi unijskimi delavci v Glasgowu na Škotskem. V svojem govoru je naglašal ter pozival organizirane delavce, naj tako izpremene in prikroje svoje unijske postave in pravila, da bo mogoče izdelovati municijo v taki množini, ki bo zadostovala vsem potrebam angleške vojske. Rekel je:

Svojim vojakom na bojišču moramo ali povedati, da jim ne moremo preskrbeti dovolj topov in streljiva za leto 1916, da bi se lahko uspešno borili, ker so take postave unijskih strokovnih organizacij, ali pa jim moramo povedati, da naj na kak način zdrže še eno leto, da jim bomo potem morda s pomočjo amerikanskih delavcev preskrbeli dovolj municije za leto 1917.

Naravno je, da bi zamogli povedati nemškemu cesarju, da se ne moremo več dalje bojevati in ta bi se potem morda zadovoljil s tem, da obdrži Belgijo in par angleških kolonij, a obenem bi izgubila Anglija tudi svoje nadgospodstvo na morju in bi bila izročena na milost in nemilost pruskega despotizma, kakor je danes Belgija. — —

Med ministrovim govorom se je oglasilo več delavcev, ki so rekli da ne zaupajo delavskim voditeljem in da vlada ne bo mogla dobiti 80,000 veščih delavcev, ki jih potrebujejo v tovarnah za municijo.

Nato je odvrnil minister, da je prišel v Glasgow, da govori pred delavci in je vprašal, če si oni, ki je govoril te besede, upa, da gre v severno Francijo ter pred oči treh tisoč vojakav, kakor je on sam prišel pred tri tisoč delavcev. Navzoči so tem besedam zelo navdušeno pritrjevali.

Potem je nadaljeval minister Lloyd George in rekel, da so bili Rusi lani že prav blizu popolne zmage, a jim je ravno takrat zmanjkalo topov in streljiva, da so se morali potem neprestano umikati. Francoski delavci so že uvideli, da tudi oni lahko pomagajo doma svojim tovarišem, ki se nahajajo na bojiščih in se zato zelo trudijo v zadnjem času. Edino zato je tudi mogoče, da zdrže Francozi že tako dolgo pred silovitim nemškim organiziranim vojnim strojevjem.

Dalje je rekel, da se ne more povrniti nazaj in povedati parlamentu, da angleški delavci ne marajo s svojim delom pomagati vojakom na bojiščih.

Kar se tiče žen, je rekel Lloyd George, da so sijajno storile in še vrše svojo domovinsko dolžnost. Ni verjetno, da bi delavci ne hoteli pomagati svoji vladi, ker vsled njihovega obotavljanja danes umira na tisoče žrtev na vseh bojiščih, ki bi se jih drugače lahko izognili. Angleška vlada pričakuje, da bodo oni delavci, ki so pustili svoje sinove na bojišče, gotovo izprevideli, da je tudi njihova pomoč potrebna.

Iz tega se jasno vidi, kako silno moč ima organizirana množica. Če bi si upala, bi angleška vlada že davno upeljala obvezno vojaško službo, a se bo lotila tega koraka le v skrajni sili. Ta slučaj na Angleškem je lahko sijajen zgled za delavstvo vseh dežel. Ne samo o vojnem času, temveč še mnogo več bi se doseglo v mirnih časih, če bi delavstvo vedno složno in solidarno postopalo. Edino na ta način bi bilo tudi mogoče preprečiti take nesreče, kakor je sedanja vojna.

Črtice.

Spisal Ivan Cankar.

Najbolj nemaren, najbolj zavržen človek na svetu je novelist. Grešil je, storil je hudodelstvo — nizkotno in zahrbtno, tako vsakdanje hudodelstvo namreč, da je naskrivoma zabodel in umoril — človeka z buciko, namesto da bi ga bil v poštenem boju mahnil z mečem.

Na to ne gre k spovedniku, ne k sodniku, ne posuje si temena s pepelom, ne obleče meniške halje, temveč sede v miru božjem, ter napiše — novelo. Po svetu hodi pljuje poštenim ljudem strup na srce ter pravi, da "išče snovi". Zveste, sinje oči, ki gledajo nanj, izdajalca, tako čisto in zaupljivo, kakor dvoje nebeških angelov — snov!

Vdane ustnice, toplote in ljubezni polne, ki jih je cmokaje poljubil, ko je gledal izpod tihih vek v drugo stran — snov! Beseda, ki jo je bil naraščel tako uganil in postavil, da bi videl, kolikšna in kakšna bo ta bolečina v očeh in na licih — snov!

Nic drugače ni: oče vseh novelistov je bil Judež Iškarjot.

Taka spoved je zelo prijetna vedri dušo in boža srce ter poravna razmere; kesanje se izlije na papir ter odleti s papirjem — list z veje.

Kadar se zgodi po naključju da se zabode bucika v njegov mezinec ter se prikaže kaplja krvi, prav drobcena kaplja krvi, stopi bled pred ogledalo. Tam stoji, ogleduje svoj nos in svoj mezinec razmišljuje svojo bolečino od vseh plati in se bridko emeri. To se pravi, da študira svojo dušo in ko to delo dodobrega opravi se zaklene v svojo kajbico ter napiše novelo.

Tako je bilo:

Okno sem imel tesno zastrto, v izbi je bil polumrak, pa vendar je bilo zatohlo in vroče, kakor more biti samo v tistih dunajskih predmestnih izbah, ki so nalašč ustvarjene za popotnike in za jetične ljudi. Vzduh, ta težki, mirni, je poln bolezni, poln žalosti grenke nezadovoljnosti, nizkotnega, na srce bijočega sovraštva do vsega in vseh. Zunaj je solnce tisto strašno solnce, ki se nikoli ne smeje, zato ker ne vidi zelenih poljan, ne veselih obrazov, ne čuje žvrgolenja škrjancev, ne petja otrok.

Papir je ležal pred menoj. Roka mi je bila potna in težka, duša mrtva. Že takrat nisem poznal več ne veselega fantovskega poželenja, ne tihe moške vdanosti; skrb je grizla z rumenimi zobmi, brez nehanja in brez usmiljenja. In življenje mi je bilo kakor to solnce zunaj — zavito v prah in v črni dim trpljenja.

Vzdih ob večerni zarji preteklosti, trpek gnus ob sedanjosti nizkoten obup ob misli na prihodnjost. Skovikale so mi sove, siv kragulji so mi bili drugovi, moja želja pa je bila, da bi lovil pisane metulje ter jih natikal na bel papir.

Potrkalo je na duri. Prikazal se je človek, tako visok in postaven, da je moral na pragu upogniti hrbet. Nekoliko starejši in silna močnejši je bil od mene, ali v pogledu svojih zvestih oči je bil mlajši, bolj otroški in bolj zaupljiv. In v vsej tej otroški zauplji vosti je bila tiha, brezdanja resnoba, kakor da bi pogledal človek iz čolna v jezero ter se prestraši sam svoje podobe, v globočino izgubljene. Kozav je bil v lica, nosil je tenko brado, ki je bila takrat kuštrava in kocinasta, ter dolge, povešene brke.

Sedel je za zofo, sključil in sklonil mogočna pleča, uprl težke roke ob kolena.

— Daj, ti, posodi mi eno krono!

Zasmejal sem se široko!

— Ene krone nimam. Pač pa zares, tam doli v kleti imam polne skrinje cekinov. Zajemam jih kar skorcem, kadar mi zmanjka drobiža. Skrinje so velike. Zadnjič sem si bil pripognil preglboko čez rob in toliko da nisem utonil v cekinih. Kaj misliš, da bi se gnal v tako nevarnost zaradi ene krone?

Nasmehnil se je komaj z očmi.

— Pa mi daj vsaj eno cigareto!

— Pravkar sem iskal po vseh štirih, da bi našel kaj ostankov pod mizo, pod zofo, pod skrinjo, pa ni bilo nobenega. Išči še ti, da bo druščina! Zaukazal bom Štefki, da ne sme tako natanko pometati!

Vstal je počasi, kakor je bil velik in silen. Takrat sem zapazil, da je bil oblečen kakor otrok, ki raste prehitro iz svojih obnošenih cunj. Suknjič mu je bil preozek in prekratek, mocna zapestja so mu štrlela daleč iz rokavov, hlače so mu segale komaj do gležnjev.

— Če je tako, pa nikar nič ne zameri!

Ko se je nerodno in tiho nasmehnil, sem zapazil še nekaj posebnega. Imel je čudno ploščate ustnice, brezkrvne in preko razpokane. Take ustnice so verno znamenje, da človek že dalj časa ni jedel, tri dni morda, kakor je pač natura in humor.

— Ali si lačen? ?

— Ne rečem, da ne!

— Koliko časa pa se postiš?

— Ne vem natanko. Tri dni, mislim, če ni kaj dalj.

Zabolelo me je v glavi, kakor da je bila tuja bolečina, vsa bledejša in strašnejša, potrkala na duri moje skrbi.

— Potrpi! Še zdajle, čez pol ure bova jedla, bova pila in kadila.

Pogledal me je žalosten.

— Odkod?

— Saj sem rekel, da imam v kleti skrinje cekinov!

Šel sem v kuhinjo. Tam je stala Štefka, moja prava nevesta: pozdravila me je s čistimi očmi, tako vdanimi in dobrotnimi, kakor so bile zmirom in kakor so, Bog vedi, še nocoj ta večer.

— Glej, Štefka, tukaj imaš nekaj odveč!

Stisnil sem ji uhane; lepi, zlati uhani so bili.

— Nesi to hitro, kamor veš, nikar se nikjer ne mudi! Spotoma kupi mrzle pečenke, steklenico vina in cigaret! Če ti kaj ostane, prinesi še tisto!

Pogledal sem jo prav od blizu, da bi vedel, če je solza v očeh; ni je bilo. Šla je in še nasmehnila se je na pragu.

Ko se je vrnila, je nama pogrnila mizo. Prav narahlo so ji bila zardela lica; v očeh in na ustnicah je bil smehljaj; čist in jasen je sijal iz globoke radosti.

Nekaj ogabnega se je zgenilo v meni.

— Čemu ta cukreni smehljaj?! Ali se ji kar zdi, da bi uganjala plemenitost, razkazovala vdanost?

— Na, zdaj jej in pij! — sem osorno ukazal tovarišu.

Ko sva si segla v roko, sem se nasmejal naglas.

— Pojela in popila sva par uhanov, Štefkinih zlatih uhanov! .. Njeno poslednje bogastvo so bili. Ali so ti teknili?

Videl sem, da je brizgnila beseda naravnost na srce.

In ko je šel, sem stopil k Štefki, ki mi je prišla naproti, tiha in topla. Ogabnost, ki je bila v meni, mi je segla do grla. Besede so zdaj bruhnile, da sam nisem vedel, kdaj in kam.

— Kaj se tako neumno smeješ? Jaz nočem tvoje milosti, joz nočem tvoje dobrote! Tudi tvoje ljubezni nočem!

Stala je pred menoj okamenela; tudi oči, te lepe, so strmele mrtve. —

Mučenec, največji med vsemi, kar jih je kdaj trpelo in umrlo zaradi lepote svojega srca, Ivan Grohar*, ti spiš dolgo spanje. Dal bi skrinjo cekinov, da bi ti mogel reči le še eno samo zvesto besedo.!

Štefka, kje si ti? Ali nič ne slišiš? —

Kako dobro je, da je človek — novelist! —

*Ivan Grohar se lahko prišteje med najboljše slovenske moderne slikarje. Njegova dela so vzbudila v umetniških krogih občo pozornost. Umrl je pred petimi leti od lakote in jetike v ljubljanski bolnišnici. — Op. ur.

Čez vrt tri svetle zvezdice.

Čez vrt tri svetle zvezdice
se svetijo in utrinjajo,
sred rož tri lučke - kresničice
zdaj vstajajo, zdaj izginjajo.

In kadar za lučkami zakoprnim,
krog mene noč začrni,
in kadar stegnem roke, sred rož
me trn do krvi zaskeli ....

Jože Plot.

Izvor bodeče žice.

V nekem francokem listu se razpravlja v članku o izvoru in iznajdbi bodeče žice, ki igra v sedanji vojni tako važno vlogo. Nek amerikanski polkovnik je baje prvi iznašel bodečo žico, in sicer je delal prve poskuse z lasnimi iglami svoje žene.

Z druge strani, kjer tudi poznajo in izdelujejo bodeče žice, pa prihaja drugo poročilo, da sega namreč prvi patent nazaj do 23. julija leta 1867. Iz tega leta izvirajo prvi poskusi za izdelovanje bodeče žice, ki so jo tekom časa silno zboljšali in razširili njeno uporabo ,tako, da jo pozna danes že skoro vsak kmetovalec, ki jo rabi za ograje in druge potrebe mesto bolj dragega in manj trpežnega lesa. Tudi zadnje vojne so pokazale velikanski pomen, ki ga ima bodeča žica pri zakopih, ki so skoro vsi obdani z velikimi plotovi iz bodeče žice, trdnjavah in utrdbah.

Dvinsk.

Petrograjski dopisnik 'Times', javlja, da je Dvinsku udarila zadnja ura, čeprav bo general Russkij branil mesto do zadnjega trenotka. —

Kako sodi general d' Amade o dardanelski akciji.

IzBukarešta poročajo: General d' Amade je rekel nekemu rumunskemu politiku:

Jaz sem svojo vlado v naprej opozoril na nepremagljive težave ob Dardanelah. Napad je bil vzlic temu vprizorjen. Prepričan sem, da je ta napad izključno pripisati angleškemu egoizmu.

Demobilizacija Nizozemske.

Vlada je odredila, da se sme moštvo letnika 1908. domobranstva poslati na dopust.

Bolgari v vzhodni Srbiji.

Bolgari so uvedli v okrajih Zaječar, Niš in Knjaževac eksarhistično cerkveno organizacijo ter imenovali duhovnika Varlanija za škofa v Nišu.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Domači zdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50c., oba	$1.00
Oběna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica, 1. in 2. zvezek vsak po	—.60
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov	—.25
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Krištof Kolumb	—.20
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.30
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Odvetniška tarifa	—.30
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevous	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Stanley v Afriki	—.30
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.20
12. zv. Korejska brata	—.30
13. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger

Pri puščavniku	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodi tovini, poštni nakaznici, ali poštn ih znamkah. Poštnina cenah že vračunana.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ob box 57, Steelton, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
F. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1 Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely Minn.

Vsi dopisi, tičoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Spominska plošča.

Dr. Fr. Detela.

(Nadaljevanje.)

"Pa pustimo vse skupaj!" je dejal Rjavkar. "Če nam on naga ja, ponagajajmo še mi njemu!" Rjavkar namreč ni vedel, ali bi se veselil slavnosti ali ne. Čast bi bila pač za Hrastje; toda če sosedu izpodleti, je pa tudi nekaj.

"Saj se bo dal še pregovoriti", je menil Janko.

"Ali pa naj se izkleše še njegova opalda na ploščo, da bo sit", je svetoval Mlakar.

"Ampak smešno bi bilo to", je tarnal Ivan, "smešno".

"Oslarija bi bila to", je odločil Lomast. "Škorec misli, da je že sam svoj stric in da bo nas ugnal. Ali je njegova hiša edina v Hrastju? Rjavkar, ali dovoliš, da vzidamo tablo v tvojo hišo?"

"Pa še rad", je dejal Rjavkar, in oči so se mu zasvetile od veselja. Soseda bi izpodnesel in sam se postavil; dva zajca na en strel. "Moja hiša ima tudi več prostora kot Škorčeva, je višja in širša, vsa zidana in z opeko krita. Tabla se ji bo bolje podala."

"Ampak prejšnjega napisa vendar ne moremo pustiti", je pripomnil Ivan. "V tej hiši se je rodil!"

"Zakaj pa ne?" je menil Rjavkar. "Ljudje hitro pozabijo, kje da se je kdo rodil."

"To bi bila nova oslarija", je dejal Lomast. "Filip, še eno ploščo boš naredil."

"Kolikor jih hočeš", je dejal kamnosek. 'Eno imam še pripravljeno; za druge bi moral naročiti kamen."

"Ravno takšno", je dejal Lomast, "boš naredil; samo napis se nekoliko izpremeni. Kako se bo glasil, gospod Ivan?"

"V hiši štv. —"

"Dve", je dejal Rjavkar; "pri meni je ena".

"Drugo ostane kakor je bilo."

"To je zdaj sklep", je dejal Lomast. "Škorcu ga ni treba nič povedal, da se ne bo premislil in nam zopet izgage naredil. Nocoj ga še k seji ni bilo. Če izostane še prihodnjič, bom jaz predlagal, da ga izključimo iz odbora. Temu človeku je več za tobak kot za strica." —

Najbolj zadovoljen s tem sklepom je bil Rjavkar. Tolikę časti on ni bil pričakoval, in kar je podvajalo veselje, na stroške svojega soseda. Skrbelo ga je le, če bodo drugi res molčali; zakaj prepričan je bil, da bi Škorec, če bi zvedel za ta sklep, takoj tekel nad odbor in prosil, da naj se prekliče in vzida v njegovo hišo, kar se ho- In odborniki bi se dali prepro- koliko pa velja dandanes mož- kako malo se dobi celih ateri Lomast bi jih se- el poleg sebe? — Ta- ko ni popolne sreče nikjer na zemlji, in vsaj trese se za srečo, kdor misli, da jo ima.

Podobne skrbi so obhajale oba Škorca.

"Kaj praviš, kaj so sklenili?" je izpraševala žena.

"Kaj bi bili sklenili?" je dejal mož. "Jaz pričakujem, da pride vsak čas Rjavkar prosit, da naj se vdava."

"Morebiti pride Lomast sam."

"Ali pa Šimnov Ivan. Ampak trdo se drživa!"

"Mene ne premakne ves odbor. Pred hišo pa nikar ne hodiva, da ne bo mislil sosed, da mu greva naproti!"

Tako sta pazila v temi skoz okno, kdaj da pride Rjavkar domov. — Precej pozno se je vrnil in kar domov je šel. — Morda pride pozneje ali pa drugi dan s kom drugim sskupaj? — Iz Rjavkarjeve hiše se je čul razgovor in glasen smeh.

"Z menoj je potegnil", je dejal Škorec; "seveda, Hraščan. — Zdaj pripoveduje, kako sva Mlačane pritisnila."

Žena bi pa le rada vedela, kaj da so sklenili.

"Če bi bila ti pustila mene k seji, bi zdaj-le vdela", je oponesel mož ženi, za ta slučaj po pravici, za prihodnje kot navodilo.

Ta pa sicer ni rekla, da ji je zaradi tega žal — tega ne stori nobena vlada — pač pa je menila, da bi šel Miha lahko zdaj k Rjavkarju kakor v vas, ker so ljudje še pokonci.

"Jaz da bi se tako ponižal!" jo je zavrnil mož. "Nikoli."

Spala pa tisto noč nista dobro, ne on, ne ona. Med nemirno pričakovanje in negotovo upanje se je mešala bojazen, da se ne bi pripetilo nekaj nepričakovanega.

Strahove je razgnal beli dan, ki je ponudil dosti prostora novim dogodkom. Da ni prihitel Rjavkar navsezgodaj k hiši, ju je jezilo. Sosed bi se moral vendar ozirati naseda. Po občinskih sejah povedo odborniki, kaj da se je sklepalo, vsakemu, kdor jih hoče poslušati.

"Zadoščenja nama ne privošči, ali pa ga je sram prositi", je menila žena.

"Kdor ne prosi, ne dobi", je dejal mož. A kako težko sta čakala oba, da bi prišel prosit sosed ali Lomast ali kdorkoli! Toda dopoldne ni bilo nikogar.

"Kaj pomeni to?" je dejala žena in se zamislila.

Popoldne sta že oba zalezovala Rjavkarja. Če je stopil sosed iz hiše, je že stala na svojem pragu Škorčeva žena, pozdravljala preprijazno in se začela razgovarjati. In komaj je zastavil Rjavkar na njivi motiko, je že prilezel iz hoste sosed in ga začel motiti s svojimi pomenki. Kar pa je bilo v srcih, seveda ni bilo na jezikih. Škorca sta mislila, da se spodobi, da začne sosed, in zamerjala sta mu sovražno potuhnjenost; Rjavkar bi bil pa tudi rad napasel svojo zloradost in jima povedal, kako se je stvar zasukala, in sklep tajnosti bi mu ne predramil vesti; toda jezik mu je vezala bojazen, da se spor poravna, in nekaj užitka je bilo tudi gledati, kako mendrata soseda za njim. Tako je prešel v nemiru in nejevolji prvi dan.

Drugega dne je pa rekla žena možu, da bahatega Rjavkarja ne bosta izpraševala; on da naj gre sam na Mlako doli k Lomastu; pri litru vina bo vse izvedel. Tako je delala pokoro. Naročala pa je tudi možu, da naj se nikar ne zagovori; drugi naj govore, on naj posluša.

Škorec je romal na Mlako, pil pri Lomastu, pil pri Mlakarju, govoril z Ivanom, ustavil na cesti Janka; izvedel pa ni nikjer nič, kakor kak diplomat, ki je preveč pretkan. Prosil ga ni nihče ničesar; Lomast ga je celo nahrulil, zakaj da ni prišel k seji, in Škorec je moral lagati, da ni utegnil. —

'Nesramni, brezobzirni ljudje!' se je hudoval Škorec, ko se je vračal prazen domov in slutil, kako ga bo sprejela žena. "Da nisem za nobeno rabo, bo dejala, in vendar je ona zakrivila, da ne vemo, pri čem da smo."

Tako je šel dan za dnevom. — Vsako jutro je zbudilo novo nado, ki sta jo kmalu izpodrinila mučen nemir in boleča nejevolja. Kdo bi se tudi ne jezil, če bi ga ljudje ob takih razmerah povraševali, kaj da je s slavnostjo in če je kamen že vzidan!"

"Vrag je vzidan", je zrojil Škorec ob takih vprašanjih, ki so se mu zdele same hrulbe, "in če ne veš ti več kot jaz, sva oba neumna."

Človek ne bi mislil, kako znajo ljudje molčati, kadar nagajajo z molčanjem. Škorca sta hodila prav pobita, zdaj okrog hiše, zdaj po polju, brez cilja in namena; jed jima ni dišala, in delo jima ni šlo od rok.

V listnjaku pa je ležala na vozičku plošča, ki je od začetka tako jezila gospodarja, da bi jo bil najrajši na cesto treščil; zdaj pa ga je tolažila in budila upanje, da še vse po sreči izteče. Čemu bi bili pustili kamen pri njem, če ga ne nameravajo vzidati? "O, prišli bodo ali vsaj poslali kamnoseka, da izkleše še tistih par črk."

Škorec je ogledoval ploščo od vseh strani, in zdela se mu je lepa; Škorčevo ime z zlatimi črkami zapisano ni mala reč. Da, če bi ga zdaj kdo prav lepo prosil, on bi pustil vzidati, kakor se mu je zdelo, ploščo tudi tako, kakršna je, brez ozira na opalco.

Ko ga je dobila enkrat žena tako pri spominski plošči in ugenila njegove misli, je menila, da bi bilo morebiti vendar prav, če bi se bila vdala.

"Kdo pa je bolj branil ko ti?" se je razsrdil mož. "Ali mi nisi vedno trobila, da me hočejo ponižati in osramotiti? Ali mi nisi branila k sejam hoditi? Toliko časa si me naganjala, da sem se zaletel. Zdaj sva izkupila oba skupaj. Tako je, če se mešajo ženske v moške zadeve."

"Saj se bo vse poravnalo", je tolažila malodušna žena. "Če oni ne pridejo, pa stopi ti doli na Mlako in reci, da naj vzidajo v božjem imenu tudi to tablo. Če te je sram, se pa izgovori, da sem te jaz zapeljala. Meni je res žal, ko vidim, da je tebi tako hudo."

"En dan bom še počakal, preden nastopim ta križev pot", je dejal Škorec žalosten. "Mudi se zelo; zakaj drugi teden že vrši slavnost."

"Ravno zaradi tega jaz še vedno upam", je menila žena. "Slavnost ni odpovedana; torej se bo izvršila. Ta slavnost je odkritje spominske plošče na rojstni hiši Vrbana Škorca. Mimo naše hiše ne more iti slavnost. No, torej! Še nobena poroka še ni izvršila brez ženina ali neveste. One je le sram priznati krivico. Saj se še ti sramuješ doli hoditi, ki nisi ničesar zakrivil. Ampak to jim ne bo pomagalo; hvalo ti bodo pa vedeli, če jim prideš napol pota naproti." —

Vse to je uvideval Škorec; a kaj pomagajo umski razlogi, če se ustavljajo čustva! Škorec se ni mogel odkrižati hude slutnje, da se snujejo nekakšni naklepi proti njemu. Zakaj pa vsi tako molče? Zakaj ga je Lomast nahrulil? O, tudi pri porokah se časi ženin ali nevesta zadnjo uro skuja mnogokrat nalašč, da zaročenca osramoti.

Škorec je odlagal težko svojo pot, zdaj pa v nadi, da jo odborniki takisto odlagajo, zdaj v strahu, da se moti.

Jezil se je na ves odbor, posebno pa na hruljivega Lomasta, in dobro bi mu bilo delo, če bi bil vedel, kako hudi so tudi drugi na tega človeka, kako hud je Mlakar, ki je dannadan povpraševal, kdaj da dobi dopustnico za točenje vina in piva pri slavnosti. Vedno je dobil odgovor, da bomo že naredili. Ali se ne pravi to po slovensko, da ne bomo nič naredili? In on, Mlakar, bo streljal ob slavnosti. Tri možnarje je bil že dal zapeljati v Hrastje in smodnik je imel pripravljen doma v kleti. Človek se žrtvuje in nazadnje ne ve, zakaj.

"Gospod Ivan", je dejal dva dni pred slavnostjo Šimnovemu dijaku Mlakar, "stopiva malo k Lomastu, da se končno dogovorimo o najvažnejših točkah, da nam ne napravi ta človek kakšne zmede!"

Dobila sta Lomasta pred hišo.

'Kako je s slavnostjo, Lomast?' je vprašal Mlakar.

"Vse v redu", je dejal Lomast. "Danes vzida Filip ploščo v Rjavkarjevo hišo; pojutrišnjem po maši gremo v Hrastje. Tam bom govoril najprej jaz."

Ivan je zardel in debelo pogledal.

'Ali ne bo govoril gospod Ivan?' je dejal Mlakar. "Tako smo se vendar zmenili."

"Kdaj smo se tako zmenili?" se je razsrdil Lomast. "Gospod Ivan je prepustil svoj govor meni. Ali misliš ti, da sem se ga jaz zastonj učil? In kako sem se mučil! Saj ne znajo dandanes pisatelji poljudno, po domače pisati. Koliko sem moral izpustiti, koliko prenarediti, da bo čemu podobno, in še ne vem, če bodo razumeli ljudje."

(Dalje prihodnjič.)

O, še bo vojska, še!

Marija Kmetova.

Sredi noči je.

Zaspano trepečejo cestne svetiljke, hladna sapa vzdihuje po ulicah, v daljo grmi in jasni bliski trgajo temo.

Pade debela kaplja, in še ena in še ena, pada in pada v vsem ozračju, tlak je že ves lisast, in zdaj se vlije curkoma in teče ..

— O, ko bi bila ostala v čakalnici na kolodvoru! — pravi ona in vzdihne.

— Ob treh bi pa naju spodili tako in tako. — odvrne on.

— In zdaj, brez dežnika sva!

— Pojdi sem! Stopiva pod to streho, morda preneha kmalu ta ploha.

Ob svetiljki stojita in se stiskata k hiši. A deževne kaplje škrope po nogah, in mraz pretresa kosti.

— Ko bi vsaj imela sobo!

— Saj si videla! Povsod sva bila, če pa ni!

— Oh, morda le ni prav, da sem šla s teboj tako daleč. Pa, ne morem se ločiti od tebe, ni mi bilo mogoče ostati doma. Saj jutri jutri, ti k vojakom, a jaz ... Morda bi bilo pa le boljše, da bi se bila poročila že zdaj s teboj? Kaj meniš? Oh, in če bi me pozabil ti! ....

Tesneje se sklenejo prsti, njen obraz je bled, bledejši od belega zidu.

Dež lije in lije, vsa premočena sta že.

— Pojdiva, — reče on, — spomnil sem se. Tu blizu je še neko navadno prenočišče.

Hitro stopata po svetlih mlakah.

— Vidiš, še je luč. — Hej, odprite!

— Kdo pa je?

—Sobo bi rad nekdo.

Vrata se odpro in debela ženska pogleda prišleca.

— Kar notri stopita, — pravi — pozno je že, in luči je škoda.

— Torej imate sobo?

— Imam, imam! Oh, kaj bo kaj bo, ta vojska, ta vojska! Na te listka, napišta brž, kdo in kaj in od kod sta. Pa hitro, spat se mi mudi, dve je in ob petih moram že vstati. Torej, zapišite no! Pa — ta — je vaša žena?

— Žena, žena!

— Veste, kar po pravici povejte, če je res vaša žena!

— Žena, žena!

— No, le glejte, da je res! Veste, zdaj je strašno natančno vse Pride stražnik, da, da, pride, pride. Lahko pride ob treh, ob eni ponoči. Je že bil zadnjič tu, kar sredi noči; meni nič, tebi nič, je vse preiskal, vse prebrskal, vse pretaknil, da, da. Ima pravico, kajpa. Torej le resnico napišite!

— Saj jo bom, kako ste sitni!

— Nič sitna! Zadnjič je bil tudi nekdo tu in je imel eno s seboj. Pa je tudi dejal, da je njegova žena. Tak dajte no brž — spat se mi mudi. No, pa sem pogledala listek, kaj se ni ona prav drugače pisala, kakor on? To sem jo! Take ženske — joj! No, ste že napisali, ali ne?

— Že, že!

— Da, pa še za ženo en listek. Za božjo voljo, saj sem vam vendar dala dva listka. Pa že pozno je in spat se mi mudi! —

— Od kdaj je pa vse tako natančno?

— Nič natančno, vse kar je prav. Napišite že, o. Ali je pa res vaša žena to? Vprašam vas še enkrat, resnico govorite!

— Žena, žena!

— Le glejte, sicer boste vi zaprti, in jaz sem zaprta in vso pravico lahko izgubim. No, le pišite!

— Kam pa?

— Lej ga — saj ste vendar sami zase napisalii prav tak listek

—Eh, kaj je treba to pisati! Če sem že zase napisal, je vendar vseeno, ne? Saj jaz plačam in žena ima vendar isto ime.

— Nič, nič, pišite!

— Dajte luč, pa gremo spat Vi ste zaspani, midva zaspana kaj se bomo prerekali!

— Zdaj bom pa huda! Pišite ali pa na dež! Ježeš, ježeš, že tri bo kmalu! No?

— Saj bom!

— Ali je pa tudi res vaša žena? Meni se zdi, presneto, zdaj pa resnico!

— Eh, znanka je!

— O, da bi te! Saj sem vedela, saj se mi je zdelo, o kajpa Odtod tako cincanje, o kajpa Kakši ljudje ste to, in vi, ženska, da se ne bojite šibe vojske O, še bo vojska, še! Še hujše van bo predla, o! Še boste trpeli, prav veliko boste trpeli, ker staki, kajpa! Taka- le nemarnost Nikjer nič molitve, zato pa je tako, zato pa je vojska! O, še bo vojska, še! Napišite no, že o tej ženski! Kaj ženska ne zna pisati Kaj ženska ne zna našega jezika Odkod pa je? Sama naj napiše Ženska napišite!

Vsa bleda in izmučena piše tresočo se roko.

— I, kajpa, prav drugače se piše, i, ti svet izprijeni, ti!

— Kaj se kregate, plačam za njo toliko, kakor če bi bila moja žena!

— Kaj tisto, a jaz ne trpim takih ljudi pod streho! Pa za danes naj bo. O, še vojska bo, še! No, ženska, ste že napisali, ali ne? Tako sem že zaspana, tako sem že vsa. Ta svet, ta svet, kakšen je! O, še bo vojska, še! Ste gotovi zdaj?

— Ti presneta ženska, ti! Kaj nimate matere, ženska? Kaj vas ni nihče učil? Da, da! O ti svet, ti!....

Globoko se oddahne.

— E, počakajta no! Vidiš jo! Alo, vi tu sem v to sobo! Ženska, vi pa sem — tukaj-le! Seveda, še spala bi skupaj, kajpa, še spala — pa skupaj! Da, da! — O še bo vojska, še!

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaetel in Frank Bambich.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.
Duluh, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže. M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich,
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.
Monessen, Pa.: Math Kikelj.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Petermel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blasich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marsina.
Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitaj ski tipi — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave.— Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Padel je na severnem bojišču nadporočnik Zorko.

V ruskem ujetništvu. Nadporočnik Pavel Golia naznanja po dopisnici, oddani dne 18. oktobra 1915, da je njegovo stalno bivališče Zarizyn na Volgi, gubernija Saratov.

Dolenjskim vojakom v spomin. Pod tem naslovom smo objavili že več črtic o naših dolenjskih rojakih, današnja veljaj možu, ki spada med izmenjane ujetnike. Znano je, da je sedanji papež Benedikt XV. s svojim posredovanjem pri vojujočih se državah dosegel, da se naj zamenjajo oni ujetniki, kateri vsled svojih ran ali izgubljenih udov niso več sposobni za nadaljno vojskovanje. Vsled tega se je že na tisoče ujetnikov vrnilo v svoje države, deloma na svoje domove, deloma v vojne zavode, da se še naprej zdravijo. Med take spada naš rojak Alojzij Drečnik, posestnik na Vinjem vrhu, občina Bela cerkev. Ob mobilizaciji je Drečnik šel v Ljubljano k 27. domobranskemu polku in potem z njim odrinil na severno bojišče, kjer se je udeleževal raznih bojev pri Przemyslanyh in južno od Lvova. Pri umikanju Avstrijcev je dospel južno od trdnjave Przemysl do Novega Miasta, kjer je bila ljuta bitka 19. oktobra 1914. Drečnik je bil v tej bitki težko ranjen. Krogla ga je zadela v členek leve noge in zelo poškodovala. Vsled izgubljene krvi je Drečnik oslabel, da se ni mogel rešiti. Ker so se Avstrijci umaknili, je prišel v rusko ujetništvo. Sanitejci so ga pobrali in poslali v Rusijo. Pripeljal se je v Kijev, kjer so zdravniki spoznali, da se mu mora noga pod kolenom odrezati, ako se hoče preprečiti nadaljno zastrupijevanje. V kijevski bolnišnici se je zdravil 27 dni. Potem so ga poslali dalje čez Moskvo, kjer se je mudil dva dni, v Nižni Novgorod, kjer se je zdravil 3 mesece in 27 dni. Odtod je pisal skoro vsak teden domov, a dobil ni nobenega odgovora in tudi brzojava ne, ki mu ga je poslala žena. Odtod so ga premestili v Omsk v Sibiriji, kjer je bil v bolnišnici do 1. aprila 1915. Tu je ostal nad 4 mesece, dokler je prišlo veselo naznanilo o zamenjavi ujetnikov. Omsk je glavno mesto istoimenskega okrožja v centralni Sibiriji. Leži ob reki Om in je središče ondotne trgovine, osobito še, odkar vozi mimo velika sibirska železnica. A hiše so večinoma lesene. Prebivalcev ima nad 40,000. Kolikor je Drečnik skusil, se ujetnikom ne godi dobro. Večinoma morajo na kmetih delati. Med glavno hrano spada čaj za vsak dan. Le v bolnišnici je dobival opoldne meso. Pozneje so imeli krompirjevo juho s par krompirji, drugo je bila sama voda, zabeljena z lojem. Kruh je bil narejen iz ovsa, ajde, pšenice, prosa, vse vkup zmleto in z otrobi zmešano. Ko so ranjeni vojaki okrevali, so jih uvrstili med zdrave ujetnike po barakah, kjer so morali na golih deskah ležati. Denarja niso dobivali, hrano pa slabo in pičlo. Drečnik je delal žimnate verižice ter jih prodajal po rublju in si tako olajšal nekoliko svoje bedno stanje, ker je vsled izgube krvi in operacije zelo slaboten. Kako se je razveselil, ko se mu pove, da se bo vrnil v svojo domovino. Takrat je bilo ujetnikov zamenjanih en tisoč. Iz Sibirije so se odpeljali dne 4. avgusta 1915 v glavno mesto Petrograd. Na ladiji so se prepeljali na Švedsko, kjer so jih lepo sprejeli in pogostili. Ljudje so izkazovali veliko sočutje, ko so gledali pohabljene ujetnike brez rok, brez nog, obvezane na tem ali onem udu itd. Na Nemško so se vozili po morju 7 ur. V Avstrijo pa so dospeli ujetniki 27. avgusta v Litoměřice na Češkem. Tam so se odpočili po napornih vožnjah iz daljne Sibirije. Drečnik je dobil tu dovoljenje, da obišče svoj dom, kjer se je mudil par tednov. Pred kratkim se je podal na Dunaj v "invalidni dom", kjer mu bodo oskrbeli umetno nogo. Upati je, da se bo pri boljši postrežbi popravil ter si z umetno nogo pomagal k primernemu preživljanju v domovini, po kateri mu je hrepenelo srce.

Pisma z italijanskega bojišča. Vojni kurat Turšič poroča svojemu prijatelju ob Kolpi: Dragi Jožko! Hvala za pismo! Ti že v kratkem kaj več napišem. Zdaj imam prebito malo časa. Matrike in "nachträglicho Protokollierungen" mi dajejo. Lepo smo praznovali Verne duše; bilo je mnogo opravila, ko sem hodil po raznih grobiščih in klical mrtve iz vseh bitk. Pretekle tedne smo imeli hude dneve; Italijan je z vso silo napadal, a nič opravil. Imeli smo nekoliko mrtvih in tudi nekaj ranjenih. Pošljem Ti sliko (kurat na konju), da boš videl, kako se nam je v Galiciji godilo. Zdaj ni več tako! Gorska palica! Snega imamo obilo. Prisrčne pozdrave! Polde. — Schweiger, cerkvenikov sin iz Črnomlja, piše nekemu župniku med drugimi vrsticami tudi sledeče: Časi, katere sem doživel v vojni, so bili tako strahoviti, da jih pero ne more popisati. To je takšno streljanje in šturmanje podnevu in ponoči, da je groza. Na vsak način hoče Italijan prodreti v tem kraju, pa ne bo. Za to bodo že naši fantje skrbeli, ki se, hvala Bogu, kljub tolikemu streljanju vedno dobro držijo in če bo treba, bomo držali tudi do zadnjega moža. Snega je obilo in pomanjkanje vode veliko. — Kadet Janko Muha piše: Minuli so Vsi Sveti in Verne duše. Daleč od doma, daleč od vsake vasi in cerkve, med visokimi gorami, kamor ne dospe niti glas zvona, sem jih preživel letos. Na praznik Vseh svetnikov je pošteno brilo in melo. Cel dan sem se skoro držal doma na toplem. Neprestano so romale moje misli po domačih krajih. Ustavile so se pri tem in onem prijatelju in napisal sem novo kartico. Zmračilo se je. Veter je piskal svojo žalostno pesem. Le tupatam je počila puška. Zamislil sem se: "Nocoj je tista noč, ko..." V duhu sem slišal žalostno zvonenje ajdovških in selskih zvonov. V marsikateri hiši so pogrešali ta večer pri skupni molitvi očeta, sina ali brata. "Od doma šel je, a ne bo se vrnil več..." Domislil sem se svojih prijateljev, tovarišev in učencev, ki so padli v tej vojni. Daleč od doma so pokopani. Zapuščeni so danes njihovi grobovi. Na Vseh vernih duš dan je bila v kako uro oddaljeni kotaji maša za padle vojake. Od vsake stotnije se je udeležilo nekaj vojakov službe božje. Pri maši je svirala naša godba. Po maši je govoril kurat ob skupnem pokopališču v spomin padlim. Do 30 jih počiva na tem skupnem pokopališču, med njimi praporščak Fabjančič. V noči na 4. novembra je sneg pošteno zapadel. Strašna je bila ta noč. Veter je tulil, treskalo je kot pri nas julija in avgusta in sneg jo je brisal, da je vsako stopinjo sproti zamelo. Drugo dopoldne se je solnce uprlo v naš breg in sneženi plazovi so se pričeli valiti po strmem bregu v dolino. Okrog 11. ure dop. zvem žalostno novico, da je snežni plaz odnesel kadeta A. s kajžo vred. Ravno sem se odpravljal k njemu, ko začujem neko bobnenje in iz sosednje dekunge klice: "Kadet, bežite!" Ozrem se skozi vrata v breg. Močan plaz jo briše ravno proti moji kajži. Par velikih skokov in bil sem na varnem. Žalostno sem zrl na svojo ljubo bajtico, ko se je valil preko nje srditi plaz, da se je vse kadilo za njim. "Z Bogom moja kajžica in moje dragocenosti!" Zadnje kepice so se valile za plazom. Kaj vidim? Moja kajžica še stoji dobro zasuta v snegu. Par mož z lopatami in kmalu sem imel dohod v njo. Plaz jo je le neznatno poškodoval in odnesel s seboj kos dimnika. Po prestanem strahu grem do ponesrečenega kadeta. Slabo je izgledal. Kako tudi ne? Izkopali so ga komaj še živega izpod snega. Isto popoldne smo imeli drugo nesrečo. Nek sanitejec je zdrčal po strmem bregu in se močno poškodoval. Šel je, da bi pomagal nesti ponesrečenega kadeta, a so odnesli zajedno s kadetom tudi njega. Na fronti ni več tako živahno kot poprej. Preveč so se uprle naravne sile, da bi jih mogla premagati človeška moč. Sicer pa mislim, da se sovražniku tam po nasprotnih vrhovih godi še slabše kot nam. Srčen pozdrav Dolenjcem!

Najvišje cene. Iz Novega mesta. Pri nobeni stvari nismo danes tako občutljivi kakor tam, kjer se gre za denar. Radi tega je več kot umevno, da se razburjajo duhovi pri vsakem premikanju in naraščanju cen. Vsak se boji večjih stroškov, ker so že ti neznosni. Kdor mora danes vsakdanji živež kupovati, živo čuti, kako težavna in nevzdržna postaja vsa življenska preskrba. Vsako zvišanje cen spravlja prebivalstvo v nove stiske, v nove in hujše denarne zadrege. Današnje cene pa niso narastle samo za meščana, ampak tudi za kmeta, ki mora vse dražje plačati. Stroški za obleko, obutek in za gospodarske potrebščine so veliko večji kakor prej, tako da čuti tudi kmet draginjo sedanjega časa v vsaki prodajalni. Najbolj se kmet pritožuje zaradi tega, ker je cena njegovim pridelkom omejena navzgor z najvišjimi cenami, dočim ni za blago, ki ga on kupuje, nobenih najvišjih cen, dasi je to blago ravno tako potrebno in se mu cene ravno tako ali pa še bolj dražijo kakor pri njegovih pridelkih. Vprašanje o maksimalnih cenah je danes za nas brez dvoma najbolj pereče, ker sega globoko v življenje in izhajanje vsakega posameznika. V takih časih, ko se bije boj za vsakdanji kruh, je nujno potrebno, da se obrača na urejevanje cen vso mogočo skrb, saj se gre za naš življenski obstanek in za ohranitev tistih stanov, ki že komaj dihajo pod pezo sedanje draginje. Dosedaj nas uče izkušnje, da se bo treba pri najvišjih cenah bolj ozirati tudi na krajevne, gospodarske in tržne razmere, dalje da jih bo treba nastavljati tudi za razne druge življenske potrebščine, in slednjič, da jih bo treba spraviti tudi v veljavo, da ne ostanejo na papirju. Dokler se v tem pogledu ne bo storilo vsega, kar se opravičeno zahteva, toliko časa ne bo pravega zaupanja v te cene in tudi ne pravega zadoščenja za kupujoče občinstvo. Po teh izkušnjah, ki jih imamo danes z najvišjimi cenami, prodira čim dalje bolj prepričanje, da bo treba posebnih strokovnih komisij, ki naj bi posvečale svoje delo urejevanju tržnih cen. Te komisije naj bi bile sestavljene iz zastopnikov kmetijstva in meščanstva, obrti in trgovine. Zahteva po teh komisijah postaja danes bolj in bolj glasna po časopisju, ker le tako bo mogoče, da se bodo pri določevanju cen zadostno ozirale na krajevne razmere in potrebe. Te komisije bodo morale pa tudi na to paziti, da se bo občinstvo strožje držalo nastavljenih cen in da se bo preprečilo vsako izkoriščanje odjemalcev. Vsled vojne so se pridelovalne in tržne razmere v Avstriji močno izpremenile, pa vendar ne tako, da bi bile za vso državo opravičene enotne cene za različna živila in druge potrebščine. Da bi jedel n. pr. naš osebenjek na kmetih krompir po tisti ceni kakor dunajski meščan, to je težko opravičevati, dasi bi bilo to iz človeškega stališča želeti. Tudi pri najvišjih cenah je treba, da se oziramo na razne kraje in da so po raznih krajih že zaradi stroškov vožnje in prodaje različne. Najvišje cene bi morale biti sorazmerne s povprečnimi prejšnjimi tržnimi cenami in le zaradi tega višje, ker so narastli tudi pridelovalni stroški in ker vplivajo tudi druge po vojni narastle razmere na višjo ceno. Samo pridelovalni stroški pa ne morejo biti merodajni za določevanje najvišjih cen. To stališče bi bilo sicer jako ugodno za pridelovalca, ker bi v vsakem slučaju našel kritje svojim pridelovalnim stroškom in bi delal v dobrih in slabih letih s primernim dobičkom, ali cene pridelkom bi se v tem slučaju preveč menjavale.

Dobra misel. Ker se je papir tako silovito podražil, so prišli mesarji na dobro misel, da mora vsaka kupovalka ali kupec seboj prinesti krožnik z meso, ker papirja za zavijati ne morejo več naročevati.

Mlekarna na Grmu je začela sedaj dobavljati mleko tudi iz bolj oddaljenih vasi ob desnem bregu Krke, namreč iz Šmolene vasi, Žihovega sela, Potavrha in Vel. Slateneka. Storila je to le iz tega namena, da se Novo mesto in bolnišnice zadostno preskrbe s potrebnim mlekom. Ravnateljstvo šole na Grmu skuša na ta način po možnosti pomagati, da se odpomore pomanjkanju mleka. Radi tega dobavlja načelema mleko le od takih strank, ki ga dosedaj niso nosile v mesto, in se hoče tega načela tudi naprej držati. Le stranke, ki niso mleka dosedaj nosile v mesto, ga imajo oddajati v mlekarno.

Za vojno posojilo so dali župljani v Trebnjem pridomači hranilnici svoto 40,000 K in približno toliko svoto tudi pri poštnem uradu.

Nesreče. Fran Janežič, hlapec v Martinji vasi pri Mokronogu, je prišel pod voz in si zlomil levo nogo v goleni. Kolo je šlo čez nogo, mu je potegnilo tudi mišice v kosti, katera mu je vsled ogolitve zamrla. Njena zrast bi bila brez operacije izključena. Zanimivo je, da se mu je zlomila tista noga letos že drugič. Prvič si jo je zlomil v letošnji spomladi. — Josip Macele, posestnikov sin iz Brezja pri Semiču, je prišel z desno nogo pod brano, ki mu jo je raztrgala v stopalu. — Alojzij Bregar, hlapec v Mačkovcu pri Št. Lovrencu, se je ponesrečil pri drvarenju. Sodelavec mu je ponesreči s sekiro presekal prst desne noge. — Janez Bovcan, begunec iz Gorice, se je obstrelil na nogi s toko ali s kapselnom. — Fran Križman, posestnik iz Premštala pri Trebnjem, se je povozil in si zlomil desno nogo v goleni. — Josip Pirnat, hlapec v Črešnjicah pri Trebelnem, si je odsekal prst leve noge. — Vsi ti ponesrečenci se zdravijo v kandijski bolnišnici.

Umrl je v Ljubljani po kratki, mučni bolezni Jos. Koritzky, nadgeometer v pokoju.

Imenovan je Josip Hrstka v Novem mestu višjim geometrom.

Podeljen je Ravbarjev beneficij pri ljubljanski stolnici Stankotu Premerl, stolnemu kaplanu in vodju stolnega kora v Ljubljani.

Umeščena sta bila župna upravitelja: Janko Borštnar na župnijo Sv. Gora in Anton Porenta na župnijo Hinje.

Gostilno pri Windischerju v Kandiji je prevzel Fran Perko.

ŠTAJERSKO.

Pogrešata se. Matija Žagar, posestnik v Drašinji vasi št. 14, pošta Petrovče pri Celju, prosi po tom slovenskih listov poročila, če kdo kaj ve o usodi njegovih sinov Jakoba Žagarja, 14. stotnija, 15. pešpolk, in Frana Žagarja, 9. stotnija, 15. pešpolk. Od meseca maja sem nima o njiju nobenega poročila več.

Odlikovanje. Iz Celja. Malo srebrno hrabrostno kolajno je dobil poddesetnik 87. pešpolka Ivan Mravljak.

Eden in isti dan umrla. Od Sv. Urbana pri Ptuju poročajo: Dne 20. novembra so pokopali tu zakonska Veršič, ki sta umrla eden in isti dan po dolgem, srečnem zakonu.

Novorojenček v peči. Kuharica Terezija Hangler v Celju je porodila otroka in ga sežgala v peči. Ko so jo prijeli, je rekla, da je prišel otrok mrtev na svet.

Prezentacija. Novomeški kolegijatni kapitelj je kot patron za faro Zibika na Spodnjem Štajerskem prezentiral Ivana Jelšnika kaplana v Šmartinu na Paki.

KOROŠKO.

Pogreša se od meseca novembra 1914 praporščak Leopold Loigge od 17. pp. IV. 3. M. K. Po njem poizveduje njegov brat J. Loigge župnik v Pečnici, p. Ledenice.

Samomor. Matija Stangl iz Deljevasi pri Žrelcu, se je obesil. Moral bi bil iti k vojakom.

Poročil se je v Celovcu črkostavec Josip Mar z gdč. Beti Rumpelnik.

Nov vlak. Transportno vodstvo v Beljaku je ugodilo večkrat izraženim željam in zopet uvedlo od 15. nov. naprej dopoldanski osebni vlak iz Maribora v Celovec.

PRIMORSKO.

Padel je na srbskem bojišču rezervni nadporočnik Josip Stepec inšpektor delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu.

Padel je v boju za Sabotin Franjo Roman Magašić, maturant gimnazije na Sušaku in enoletni prostovoljec.

Ranjen je bil na italijanskem bojišču nadporočnik dr. Fran Rostohar.

Italijanski aeroplani krožijo vsak dan nad Vipavsko dolino in Krasom. Neko letalo je vrglo bombe na Spodnjo Branico in Kobiljo Glavo ter ranilo več civilnih ljudi.

Kje je JOSIP URBANIJA? Doma je iz vasi Podgled pri Moravčah. Pred dvema letoma je šel iz Clevelanda v Šunc v W. Va. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se sam oglasi svojemu sorodniku: John Birk 995 Addison Road, Cleveland Ohio. (28-30—12)

FARME

Turn Lakes (Colorado) z napeljano vodo. Mi poznamo vsak aker. Pišite nam, predno boste kje kupili. Mi imamo tudi še drugje irrigirano zemljo. Fini kos 7500 akrov najboljše vodne pravice. $35 za aker. **Vprašajte nas!**

GREENE & DEAN,

(22-12 4x 1x v t) Ordway, Colo.

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem naznanjam da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. štev. 413.

Za obilen poset se priporočam.

JOS. SCHARABON.

OPOMIN.

Vse one, ki mi kaj dolgujejo, opominjam, da mi v kratkem plačajo svoj dolg. Jaz sem sam dolžan in hočem vse poravnati, zato se nadam od svojih dolžnikov pomoči.

Geo. Rajšel,

(28-29—12) Bastrop, La.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka štev. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zv
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane $.150, za naročnike v Pitsburghu Clevelandu in Chicagi pa samo $1.30 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udnino za prihodnje leto, ki znaša samo en dolar.

ALOIS SKULJ,

P. O. Box 1402. N. Y. City

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

ZA LETO 1916

Cena mu je

35c.

Dobi se pri:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,

82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O

Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind

M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Rok Firm, Frontenac, Kansas.

Jakob Petrič, Chisholm, Minn.

Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.

VABILO

— : na : —

VELIKO PLESNO IN ZABAVNO VESELICO

katero priredi

DRUŠTVO "SLOVENSKI BRATJE" štev. 23, S. D. P. Z.

v četrtek, dne 6. januarja 1916

v MIKE BULIČ-EVI DVORANI, 2nd Street, v Thomas, W. Va.

Vstopnina je samo 50 centov.

Na veselici bode igrala izvrstna godba.

Tem potom so uljudno vabljena vsa sosedna slovenska društva iz Thomas in Davis, W. Va., da se udeležijo naše veselice ter pripomorejo k boljšemu vspehu.

V enakem slučaju bode tudi naše društvo stalo Vam vedno v pomoč.

Med veselico bode šaljiva tombola.

Gospe in gospodične so vstopnine proste.

Pričetek veselice bo točno ob 4. uri popoldne.

Za vsestransko postrežbo bode dobro preskrbljeno.

Za obilno udeležbo se priporoča

ODBOR.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne **nasvete** v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški **državljanski papir,** daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK

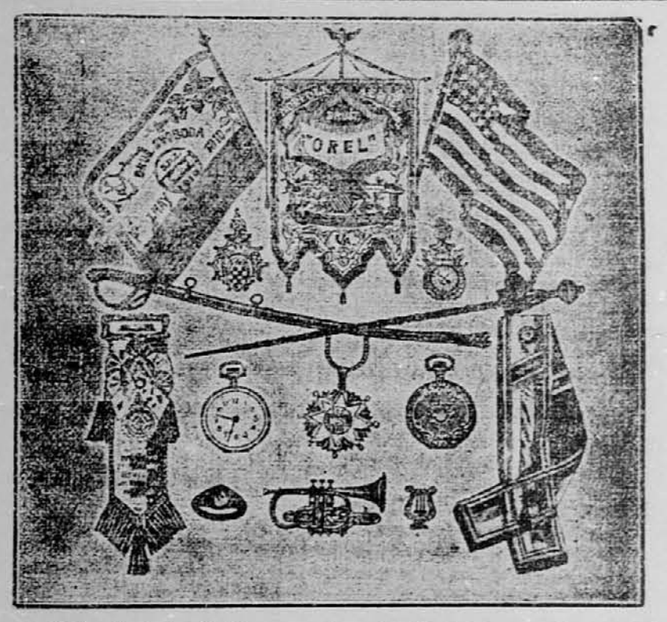

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upraašanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Moja osebna poslanica nade.

Želim, da me pozna vsaki mož in vsaka žena v tej deželi, katera trpi na bolezni. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spričuje, da sem osivel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji lasje so danes snežobeli po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkorenjenjene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan moški in vsaka bolna ženska zaupa svoje teškoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte mojo **poštnalico nade.**

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcijonalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo **privatno na domu in z majhnimi stroški.**

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so **sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinarnih organih** na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje stare zdravje in moč, pišite takoj po to **brezplačno knjižico** in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšna ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kažipot k zdravju,** in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam že danes. Plačajte potrebno poštnino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.,

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj** in poštnine prosto.

Ime in priimek .....

Štev. in ulica ali Box .....

Mesto ..... **Država** .....

EMILE GABORIAU:

TATVINA

3 (Nadaljevanje).

2.

Komisar je bil velike dostojanstvene postave, spremljal ga je pa majhen, črnooblečen možiček.

— Nekaj neprijetnega se nam je pripetilo, gospod komisar — je začel bankir. — Moral sem vas poklicati.

— Že vem, že vem. — Vse mi je znano. — Okradeni ste, kaj ne?

— Da, iz blagajne, od katere imava samo jaz in moj blagajnik ključ, je bilo ukradenih 300,000 frankov.

To je bila direktna obdolžitev. — Policijski komisar je pogledal blagajnika, ki je odvrnil:

— Oprostite, gospod komisar, tudi šef ima ključ, tudi šefu je znano geslo.

Komisarju je bilo tedaj jasno, da moža drug drugega dolžita in da je v resnici samo eden kriv. — Gledal je oba, pa si ni mogel ustvariti nikake pametne sodbe.

— Kakor sem rekel — je nadaljeval bankir — denar je izginil. — To je zame sicer malenkost, v splošnem ima pa ta malenkost lahko zelo slabe posledice.

— Že razumem — je odvrnil komisar — če je treba denar izplačati in če ga ravno ni pri roki, je nerodno.

— Da, ravno danes bi ga moral izplačati.

— Ah, ali res?

Fauvell je vedel, da sumi komisar njega, zato je pa stavek končal in samozavestno pripomnil:

— Kljub temu sem pa denar izplačal, ker nisem imel vsega premoženja v banki

— Mogoče je pa prišel tat odzunaj?

— Ne vrjamem.

— Jaz pa vem, da ni prišel — je odvrnil Prosper.

— Preiskati moramo, vse natančno preiskati. — Fanferlot — je rekel komisar svojemu malemu spremljevalcu — preiščite, mogoče najdete kaj.

Detektivu Fanferlotu so rekli tudi "Veverica", ker je bil silno spreten in pripraven za vsako stvar. Detektiv je bil z dušo in telesom, dosegel je pa le malokdaj kaj, ker se je ga prav lahko povleklo.

Kakorhitro mu je komisar naročil, je skočil pokonci in začel preiskovati stene. Najmanjša stvarica ni ušla njegovemu pogledu. Še celo pepel v kaminu je prebrskal.

— Nobenega tujca ni bilo tukaj — je rekel slednjič. — Ali zapirate zvečer vrata?

— Seveda jih zapiramo.

— Kdo ima ključ?

— Vsak večer ga dam pisarniškemu slugi.

Bankir je pristavil: — Sluga spi v predsobi.

— Ali je sedaj tukaj?

— Da, — je odvrnil bankir. — Odprl je vrata in zaklical: — Anzelm!

Na pragu se je pojavil sluga, ki je bil že deset let v banki in je užival splošno zaupanje. Vedel je, da njega nikdo ne sumi, pa se je vseeno tresel kakor trepetlika.

— Ali ste spali nocoj v predsobi? — ga je vprašal komisar.

— Da, gospod komisar, kakor ponavadi.

— Kdaj ste legli?

— Zdi se mi, da je bilo polenajstih. — Prej sem igral s slugom v kavarni poleg banke bilard.

— Ali ste slišali kak šum?

— Popolnoma ničesar. — Moje spanje je zelo rahlo in slišim celo, če pride gospod šef v pisarno.

— Ali pride večkrat ponoči v pisarno?

— Ne, ravno nasprotno. — Le redkokdaj pride.

— Ali je bil ponoči v pisarni?

— Ne, zagotovo lahko rečem da ga ni bilo. — Ker sem pil črno kavo, nisem mogel dolgo zaspati. — Jaz slišim vsak najmanjši šum, nocoj pa nisem slišal ničesar.

— Dobro — je odvrnil policijski komisar — sedaj lahko odidete. —

Fanferlot je medtem preiskoval vrata, skozi katere se je šlo po malih stopnicah v šefovo pisarno.

— Kam vodijo te stopnice? — je vprašal.

— V mojo pisarno — je odvrnil bankir.

— Ali lahko vstopim? Zelo rad bi pogledal vhod.

— Seveda.

Bankirjeva privatna pisarna je sestajala iz dveh prostorov: — iz krasno opremljene sprejemne sobe in delavne sobe.

Iz delavne sobe so vodile skrivne stopnice v šefovo spalnico. Iz sprejemne sobe je bil pa izhod v vežo k glavnim stopnicam.

Fanferlot je vse natančno pregledal in kmalo izprevidel da ni tukaj ničesar posebnega.

Vrnil se je v sprejemno sobo kamor sta mu sledila tudi komisar in Fauvell.

Prosper je ostal sam.

Še do tedaj se ni bil popolnoma zavedel, slutil je pa vseeno, da se je položaj zanj zelo poslabšal. Vedel je, da se je vnel med njim in med njegovim šefom neizprosen boj, vedel je, da bo prišel oni, ki bo premagan, ob svojo čast.

Sedel je bil na stol in se popolnoma vdal svojim mislim.

Tedaj so se pa odprla stranska vratica, ki so vodila v šefovo spalnico in na pragu se je pojavila krasna mlada deklica. Svojo vitko postavo je imela zavito v lahak jutranji plašč, tako da so se divno odražale njene mladostne forme.

To je bila Magda, Fauvellova nečakinja.

Ko je zagledala namesto strica Prospera, ni mogla zatajiti velikega začudenja.

Prosper je planil pokonci, v očeh se mu je nekaj zablesketalo. Zdelo se mu je, da je prišel k njemu angelj tolažbe.

— Magda — je zajecal — Magda, Magda!

Deklici je šinila rdečica v lica. — Najprej je hotela oditi, videč pa, da se ji je Prosper približal, mu je ponudila roko, katero je strastno poljubil. — Stala sta nepremično in si nista upala pogledati v oči. — Toliko sta si imela povedati, toda iz ust nista mogla spraviti nobene besede.

Slednjič je rekla Magda:

— Vi, Prosper, Vi?

On se je za korak umaknil in rekel s trpkim glasom:

— Da, jaz sem Prosper, jaz sem oni, s katerim ste preživeli svoja otroška leta. — Obdolžili so me nesramne tatvine in vaš stric me bo izročil sodišču.

Magda se je silno prestrašila.

— Moj Bog, moj Bog, kaj vendar mislite?

— Kako, gospodična, ali res še ničesar ne veste? — Ali vam ni teta še ničesar povedala.

— Teti je slabo, zato je pa mene poslala po strica. Jaz ničesar ne [illegible] Povejte mi, za božjo voljo vas prosim, povejte, kaj se je zgo-[illegible]

[illegible] j časa se je ustavljal, potem ji je pa vse razodel.

Deklica je začela obupno jokati.

— Hvala vam, gospodična Magda — je rekel slednjič Prosper — da sočustvujete z menoj. — V sosednji sobi je vaš stric in policijski komisar. — Prosim odidite.

Komaj je zaprla vrata za seboj, so že vstopili bankir, policijski komisr in Fanferlot.

Šef in komisar sta preiskovala sprejemnico, Fanferlot je pa stal pri vratih in poslušal pogovor med Magdo in Prosperjem. Ker se je hotel povspeti in sam zaslediti zločinca, je sklenil, da ne bo o tej stvari nikomur rekel niti besedice.

Fanferlot je izprevidel, da ljubi blagajnik bankirjevo nečakinjo in da mu je tudi ona precej naklonjena. — To mu je zaenkrat popolnoma zadostovalo

Ko so se vrnili v prostor, kjer je stala blagajna, je komisar sedel na stol in rekel:

— Dosedaj smo dognali, da vlomilec ni mogel priti odzunaj. — Kaj pa vi mislite, Fanferlot?

Detektiv ni odgovoril, ampak je začel s povečalnim steklom preiskovati ključavnico. — Na obrazu se mu je pojavil izraz začudenja.

— Kaj ste zapazili? — so ga vprašali vsi hkratu.

— Ničesar posebnega — je odvrnil Fanferlot.

— Mi bi pa radi vedeli, kaj je.

Dognal sem le, da je pred kratkim nekdo blagajno s silo zaprl ali odprl.

— Po čem sklepate?

— Od ključavnice se vleče proti vrhu blagajne petnajst centimetrov dolga risa. Risa je tako debela, da jo lahko razločite s prostim očesom.

— Da, jo že vidim. — Toda kaj je s tem?

— Nič, nič in to je ravno.

Sam pri sebi je bil pa Fanferlot prepričan, da je ta risa zelo velikega pomena. Začel je slutiti, da ni blagajnik tat ampak bankir. Če bi bil blagajnik, bi izvršil svojo stvar čisto mirno, bankir je pa napravil v veliki naglici, kar je napravil. Potihoma je prišel, ker se je bal zbuditi služabnika, ki je spal v sosednji sobi.

Ker je bil Fanferlot sklenil sam preiskati celo zadevo, je poskušal odvrniti komisarjevo pozornost od te stvari.

— Po mojem mnenju, je tukaj ulomil človek, ki je imel ključ in kateremu je bilo geslo znano.

(Nadaljuje se).

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: selo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil, V dno srca me je pretresalo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gostilnu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem želel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne mogle ustanoviti družbe, ki bi razširjale te knjige?

Henrik Marti: — Ko je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): — Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poročil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli kakor križemsvet in včili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski sbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte je pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v nataralizacijskih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR KOJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osivели. Revmatizem, kostiboi ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street New York N Y

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Za POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več raznimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki sredi HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,

Premium Dept 499 Broome St. New York, N. Y.

Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda' zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $14.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.